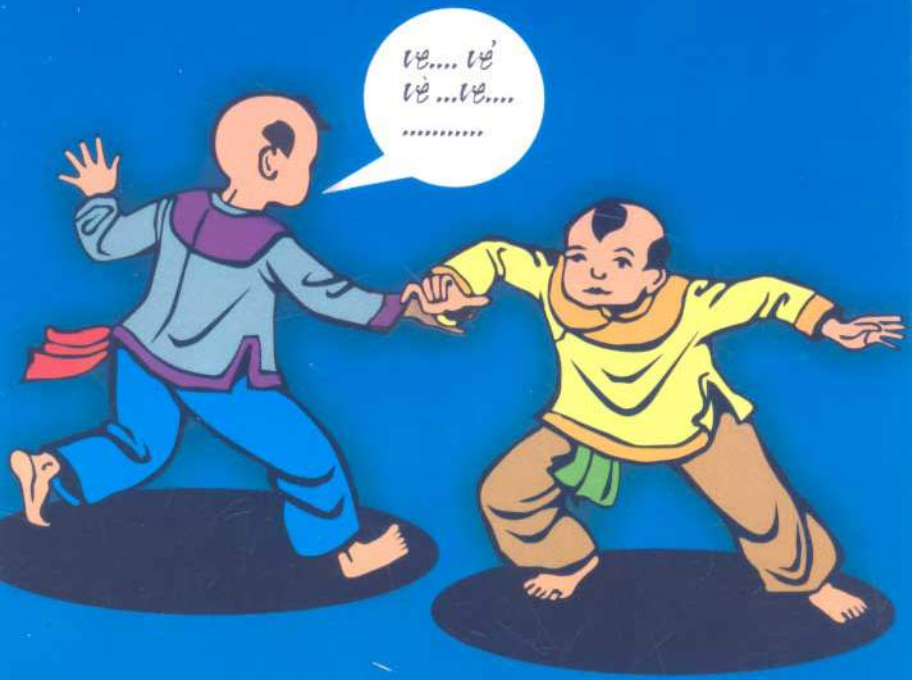
Anh Tú
(tuyển chọn)

Đồng dao VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HOÁ THÔNG TIN

ĐỒNG DAO VIỆT NAM

ĐẶNG ANH TÚ
(Sưu tầm, tổng hợp)

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN

Ai đem con sáo sang sông,
Để cho con sáo sổ lồng sáo bay.
Ai đem con két vô vườn,
Để cho con két ăn buồng chuối tiêu.

Anh hươu đi chợ Đồng Nai,
Bước qua bến Nghé ngồi nhai thịt bò

Ăn một quả na
Bằng ba quả quít
Tôi ngồi nói thật
Quả quít thì chua
Bắt vua phải trẻ
Quả vả thì chát
Tôi tát mặt quan
Quan chạy la làng
Quăng đi quả quýt
Quăng đi quả vả
Trả về quả na

Ăn một bát cơm
Nhớ người cày ruộng
Ăn đĩa rau muống
Nhớ người đào ao
Ăn một quả đào
Nhớ người vun gốc
Ăn một con ốc
Nhớ người đi mò
Sang đò
Nhớ người chèo chống
Nằm võng
Nhớ người mắc dây
Đứng mát gốc cây
Nhớ người trồng trọt.

Ba bà đi bán lợn con
Bán đi chẳng được lon xon chạy về
Ba bà đi bán lợn xề
Bán đi chẳng được chạy về lon xon

Bà Ba đi chợ mua bốn quả dưa
Chia đi chia lại đã trưa mất rồi
May sao lại gặp một người
Ba bà ba quả phần tôi quả này

Bà còng đi chợ trời mưa
Cái tôm cái tép đi đưa bà còng
Đưa bà đến quãng đường đông
Đưa bà vào tận ngõ trong nhà bà
Tiền bà trong túi rơi ra
Tép, Tôm nhặt được trả bà mua rau.

Bà già dung dẻ đi chơi
Trẻ em lọm khọm lo người đấm lưng

Ban đêm oi bức mặt trời
Ban ngày mát mẻ trăng cười trên cao
Ban đêm nắng đổ hồng hào
Ban ngày nhấp nháy ông sao đầy trời

Bàn tay trắng,
Bày tay đen
Đĩa đậu đen
Đĩa đậu đỏ
Bỏ vô nồi
Nước sôi

Bao giờ cho đến canh năm
Thổi nồi cơm nếp vừa nằm vừa ăn

Bao giờ cho chuối có cành
Cho sung có nụ, cho hành có hoa
Bao giờ cho khỉ đeo hoa
Cho voi đánh sáp, cho gà nhuộm răng

Bao giờ cho đến tháng Ba
Ếch cắn cổ rắn tha ra ngoài đồng
Hùm nằm cho lợn liếm lông
Quả hồng mòng nuốt bà lão tám mươi.
Nắm xôi nuốt trẻ lên mười
Chân giò, chai rượu nuốt người lao đao
Lửa mạ nhảy lên ăn bò
Cỏ non, cỏ lác, rình mò bắt trâu
Gà con đuổi bắt diều hâu
Chim ri đánh đuổi vỡ đầu bồ nông.

Bắc kim thang: cà, lang, bí rợ...
Cột qua kèo là kèo qua cột
Chú bán dầu qua cầu mà té
Chú bán ếch ở lại làm chi
Con le le đánh trống thổi kèn
Con bìm bịp thổi tò tí te tò te

Bắc thang lên đến cùng mây
Hỏi sao chú Cuội phải ấp cây cả đời
Cuội nghe thấy nói, Cuội cười
Bởi hay nói dối phải ngồi ấp cây

Băm bầu băm bí
Băm chị thằng ngô
Băm cô thuốc lào
Bán thuốc cho tao
Ba đồng một điếu

Bắt lươn, lươn bò xuống cỏ
Bắt cò, cò bỏ cò bay
Ôi thôi hỏng cả đôi tay
Lươn bò xuống cỏ, cò bay lên trời.

Bê là bê vàng
Bê đứng rền ràng
Bê đi với mẹ
Bê đừng chạy xuống bể
Bê đừng chạy lên ngàn
Mà cọp mang
Mà sấu nuốt
Đi tìm nơi cỏ tốt
Bê gặm cho ngon
Bê là bé con
Bê là bê vàng...

Bồ các là bác chim ri
Chim ri là dì sáo sậu
Sáo sậu là cậu sáo đen
Sáo đen là em tu hú
Tu hú là chú bồ các
Bồ các là bác chim ri..

Bồ cu bồ các
Tha rác lên cây
Gió đánh lung lay
Là vua Cao Tổ
Những người mặt rỗ
Là chú Tiêu Hà
Tính toán chẳng ra
Là người Tào Tháo
Đánh bạc mất áo
Là anh Trần Bình
Hồ khoan, hồ uẩy...
Hồ khoan, hồ uẩy...

Bố mày đi tát, mẹ mày đi hôi
Ở nhà tao xách cổ xôi lên trời.

Bồng bồng cõng rồng đi chơi
Gặp khi tối trời
Rồng rơi cái bịch
Các quan lích kích
Cõng rồng lên ngai
Rồng vươn vai
Rồng tái mặt
Quan vuốt mắt
Rồng nằm im
Ba hồi trống chiêng
Hạ rồng xuống lỗ

Buổi mai ngủ dậy
Ra tắm bể Đông
Đạp cây xương rồng
Kéo lên chín khúc
Gặp mẹ bán cá úc
Đổ máu đầu cầu
Gặp mẹ bán dầu
Dầu trơn lầy lẫy
Gặp mẹ bán giấy
Giấy mỏng tanh tanh
Chanh chua như dấm
Gặp mẹ bán nấm
Nấm lại một tai
Gặp mẹ bán khoai
Khoai lọi[1] một cổ[2]
Gặp mẹ bán rổ
Rổ sưa rếc rếc[3]
Gặp mẹ bán ếch
Ếch nhảy lom xom
Gặp mẹ bán nhom[4]
Nhom đỏ loi lói
Gặp mẹ bán mói[5]
Mói mặn như tương
Gặp mẹ bán đường

---

[1] *Lọi: gầy*
[2] *Cổ: củ*
[3] *Sưa rếc rếc: (rổ) thưa*
[4] *Nhom: thứ mắm bỏ ót đỏ*
[5] *Mói: muối*

Đường đen thui thủi
Gặp mệ bán chui[1]
Chui nhọn veo vẻo
Gặp mệ bán kéo
Kéo sổ gạt ra
Gặp mệ bán ca[2]
Ca kêu chíu chít
Gặp mệ bán mít
Mít mủ cả tay
Xay kêu lôn ộn
Gặp mệ côi đôộng[3]
Mệ ơi là mệ.

Buổi mai ăn cơm cho no
Đi ra chợ Gio[4]
Mua chín cái trếc[5]
Đắp chín cái lò
Cái nấu canh ngò
Cái kho củ cải
Cái nấu nải chuối xanh
Cái nấu cá kình
Cái rim thịt vịt
Cái hầm thịt gà
Cái nấu om cà

[1] *Chui: dùi đóng sách*
[2] *Ca: con gà*
[3] *Đôộng: đụn, gò cao*
[4] *Gio: Gio Linh (Quảng Trị)*
[5] *Trếc: còn gọi cái trách bằng đất dùng để kho cá.*

Cái kho đu đủ
Cái nấu củ khoai tây
Nghe tin anh học trường này
Bồn chồn trong dạ bỏ chín cái tréc này không coi

Bước sang tháng Sáu giá chân
Tháng một nằm trần bức đổ mồ hôi
Con chuột kẻo cày lồi lồi
Con trâu bốc gạo vào ngối trong cong
Vườn rộng thì thả rau rong
Ao sâu vãi cải lấy ngồng làm dưa
Đàn bò đi tắm đến trưa
Một đàn con vịt đi bừa ruộng nương
Voi kia nằm ở gầm giường
Cóc đi đánh giặc bốn phương nhọc nhằn
Chuồn kia thấy cám liền ăn
Lợn kia thấy cám nhọc nhằn bay qua
Trời mưa cho mối bắt gà
Đòng đong cấn cấn đuổi cò lao xao
Lươn nằm cho trúm bò vào
Một đàn cào cào đuổi bắt cả rò.
Thóc giống cắn chuột trong bồ
Một trăm lá mạ đuổi vồ con trâu
Chim chích cắn cổ diều hâu
Gà con tha quạ biết đâu mà tìm

Bong bóng thì chìm
Gỗ lim thì nổi
Đào ao bằng chổi
Quét nhà bằng mai
Hòn đá dẽo dai
Hòn xôi rắn chắc
Gan lợn thì đắng
Bồ hòn thì bùi
Hương hoa thì hôi
Nhất thơm thì cứ
Đàn ông to vú
Đàn bà rậm râu
Hay cắn là trâu
Hay cày là chó.

Cà cưỡng bay cao
Chào mào bay thấp
Cu bay về ấp
Quạ bay về trời
Nghe tiếng chủ mời
Ra ăn thịt chuột
Thịt gà đang luộc
Thịt chuột đang hâm
Dọn thầy một mâm
Thầy ăn kẻo tối

Cà cưỡng bay cao
Chào màu bay thấp
Cu bay về ấp
Quạ bay về trời
Nghe thấy thầy mời
Về ăn thịt chuột
Mâm dưới nhẵn ruột

Mâm trên nhẩn đầu
Chín chả ngàn lâu
Con trâu ních hết

Cá biển, cá đồng
Cá sông, cá ruộng
Dân yêu dân chuộng
Lá cá tràu ổ
Ăn nói hàm hồ
Là con cá sứ
Đưa đẩy chốn xa
Là con cá đẩy
Hay gặp mặt nhau
Là con cá ngộ
Trong nhà nghèo khổ
Là con cá cầy
Chẳng dám múc đầy
Là con cá thiểu
Mỗi người mỗi thiếu
Là con cá phèn
Ăn nói vô duyên
Là con cá lạc
Trong nhà rầy rạc
Là con cá kình
Trai gái rập rình
Là cá trích ve
Dỗ mãi không nghe
Là con cá ngạnh

Đi đàng phải tránh
Là con cá mương
Mập béo không xương
Là con cá nục
Được nhiều điểm phúc
Là con cá hanh
Phản cha hại anh
Là con cá giếc
Suốt ngày ăn miết
Là con cá cơm
Chẳng kịp dọn đơm
Là con cá hấp
Rủ nhau lên dốc
Là con cá leo
Hay thở phì phèo
Là con cá đuối
Vừa đi vừa cúi
Là con cá còm
Hay nói tầm xàm
Là con cá gáy
Vừa trốn vừa chạy
Là con cá chuồn
Cứ viết lách luôn
Là con cá chép

Cá biển cá bầy
Ăn ngày hai bữa
Là con cá cơm

Nhọn mồm nhọn mũi
Là con chào rao
Nhận hủ nhận vỏ
Là con cá nhét
Nở ra đỏ chẹt
Là con cá khoai
Đi ăn trộm hòai
Là con cá nhám
Khệnh khệnh khạng khạng
Là con cá cằn
Già rụng hết răng
Là con cá móm
Bò đi lọm khọm
Là con cá bò
Ăn chẳng biết no
Là con cá hốc

Cái bống là cái bống bang
Khéo sảy khéo sàng cho mẹ nấu cơm
Mẹ bống đi chợ đường trơn
Bống ra gánh đỡ chạy cơn mưa ròng.

Cái bống là cái bống bang,
Con đi tìm sàng cho mẹ đổ khoai,
Con ăn một mẹ ăn hai
Con đi bốc muối thì khoai chẳng còn
Con ngồi con khóc nỉ non
Mẹ đi lấy vọt con bon đầu hè
Có đánh thì đánh vọt tre
Chớ đánh vót nứa mà què chân con

Cái bống đi chợ cầu Nôm
Sao mày chẳng rủ cái tôm đi cùng
Cái bống đi chợ cầu Cần
Thấy hai ông bụt ngồi vần nồi cơm
Ông thì xới xới đơm đơm
Ông thì giữ mãi nồi cơm chẳng vần

Cái bống đi chợ Cầu Canh
Cái tôm đi trước, củ hành đi sau
Con cua lạch đạch theo hầu
Cái chày rơi xuống vỡ đầu con cua.

Cái cò là cái cò khoăm
Chưa ra đến chợ đã chăm ăn quà
Hàng bánh, hàng bún bầy la,
Con mắt tỏm tẻm lướt qua mọi hàng.
Bánh đúc cho lẫn bánh đàng,
Củ từ khoai nướng, lẫn hàng cháo kê.
Ăn rồi lại trờ ra về,
Thấy hàng thịt chó lại lê chân vào.

Cái cò là cái cò khoăm
Mày hay đánh vợ, mày nằm với ai,
Có đánh thì đánh sớm mai,
Đừng đánh chập tối,chẳng ai cho nằm.

Cái cò chết tối hôm qua
Có hai hạt gạo với ba đồng tiền
Một đồng mua trống mua kèn
Một đồng mua mỡ đốt đèn thờ vong
Một đồng mua mớ rau rong
Đem về thái nhỏ thờ vong con cò

Cái cò trắng bạch phau phau
Ăn no tắm mát rủ nhau đi nằm

Cái kiến mầy ở trong nhà
Tao đóng cửa lại mày ra đàng nào?
Con cá mày ở dưới ao
Tao tát nước vào mày sống được chăng?

Cái vè cô Bốn hát hay,
Tôi đố cô Bốn cối xay mấy nghiến?
Cối xay là hai trăm nghiến.
Tôi đố cô Bốn quan tiền mấy mươi?
Quan tiền là ba mươi đồng.
Tôi đố cô Bốn chợ đông mấy người?
Chợ đông vô giá quá chừng.
Tôi đố cô Bốn trên rừng mấy cây?
Trên rừng cây có cả trăm.
Tôi đố cô Bốn một năm mấy giờ?
Một năm là ba ngàn giờ.
Tôi đố cô Bốn cây cờ mấy tua?
Cây cờ là hai cái tua.
Tôi đố cô Bốn con cua mấy càng?
Con cua có hai cái càng, có tám cái ngoe.
Tôi đố cô Bốn chiếc ghe mấy chèo?
Chiếc ghe là hai người chèo.
Tôi đố cô Bốn con mèo mấy lông?
Chàng về tát cạn biển đông,
Ra đây tôi nói mấy lông con mèo.

Cái sáo mặc áo em tao
Làm tổ cây cà
Làm nhà cây chanh
Đọc canh bờ giếng
Mỏi miệng tiếng kèn
Hỡi cô trồng sen
Cho anh hái lá
Hỡi cô trồng bưởi
Cho anh hái hoa
Cứ một cụm cà
Là ba cụm lý
Mặc áo tía tô
Con nhà thằng Ngô
Mặc áo lang khách
Hai con chim khách
Đánh nhau trên cây
Hai cái bánh dầy
Đánh nhau mâm cỗ
Có hai mặt đỗ
Đánh nổ nồi rang
Hai con kiến vàng
Đánh nhau lọ mật
Có hai hòn đất
Đánh vật bờ ao
Mày tát chuôm tao
Tao tát ao mày

Mày đẩy rổ cá
Tao đẩy rổ tôm
Mày đi chợ cầu Rền
Mày bán cửa đền
Tao bán cửa vua
Mày làm mắm chua
Tao làm mắm thính
Mày con ông Chính
Tao con ông Xã
Mày là cái cả
Tao là thằng hai
Mày đội bồ đài[1]
Tao đội nón méo
Mày cầm cái kéo
Tao cầm cái dao
Mày làm sao
Tao làm vậy
Mày đi buôn cậy
Tao đi buôn hồng
Mày đi lấy chồng
Tao đi lấy vợ
Mày lên kẻ chợ
Tao về nhà quê

Cái quạ lớn đầu cho hư
Để cho chèo bẻo đánh nhừ mình ra.

(1) Bồ đài: mo cau nhúng ướt gấp lại, dùng để múc nước.

Cái vè nói ngược,
Non cao đầy nước
Đáy biển đầy cây
Dưới đất lắm mây
Trên trời lắm cỏ
Trời thì có mỏ
Chim thời có mồm
Thẳng như lưng tôm
Cong như cán cuốc
Thơm nhất là cứt
Hôi nhất là hương
Đặc như ống bương
Rỗng như ruột gỗ
Chó thì hay mổ
Gà hay liếm la
Xù xì quả cà
Trơn như quả mít
Meo meo là vịt
Quạc quạc là mèo
Trâu thì hay trèo
Rắn thì hay bước
Voi thì hay bò
Rụt như cổ cò
Dài như cổ vịt
Đỏ như quả quít
Vàng như quả hồng
Cao lồng ngồng

Chim tu hú
Lùn lụ khụ
Chim bồ nông

Cái vè thằng nhác (lười)
Trời đã phú thác
Tính khí anh ta
Buổi còn mẹ cha
Theo đòi việc học
Anh ngồi anh khóc
Chữ nghĩa ích chi
Cho anh học cày
Rằng nghề đầy tớ
Cho anh làm thợ
Nói nghề ấy buồn
Cho đi bán buôn
Ấy nghề ngồi chợ
Việc làm tránh né
Chỉ biết ăn chơi
Cha mẹ qua đời
Không ai nuôi dưỡng
Dáng đi vất vưởng
Như thể cò hương
Bụng đói gio xương
Miệng thổi tu hú
Tay chân cụ rụ
Như tướng cò ma
Cô bác xót xa

Kêu cho nắm gạo
Bỏ mồm trệu trạo
Sợ nấu mất công
chết rũ giữa đồng
Xong đời thằng nhác
Cắc cắc tùng tùng
Tùng tùng cắc cắc
Kẻ gian làng bắt
Kẻ ngay làng tha
Già trẻ đi ra
Tùng tùng cắc cắc
Ai lười làng bắt
Ai siêng làng tha
Già trẻ đi ra
Tùng tùng cắc cắc

Cây cam, cây quít
Cây mít, cây hồng
Ta trồng ta ăn
Ta cùng lo liệu
Ai trồng thiếu
Thì trồng thêm

Cha sáo, mẹ sáo
Trồng một đám dưa
Đi trưa về sớm
Bầy quạ ăn chán
Sáo giận sáo bỏ

Sáo ra ngoài đồng
Sáo ăn trái giác
Sáo ăn trái đa
người ta bắt đặng
Cắt cổ nhổ lông
Tôi thưa với ông
Tôi là con sáo
Hay kiện hay cáo
Là con bồ câu
Lót ổ cho sâu
Là con cà cưởng
Chân đi lưởng thưởng
Là chú cò ma
Tôi chẳng dám ra
Là con mỏ nhát
Chúi đầu xuống cát
Là con manh manh
Tấm rách tấm lành
Là con sả vả
Miệng cười hỉ hả
Là con chim cu
Hay oán hay thù
Là con chèo bẻo
Học khôn học khéo
Là con te te
Hay đậu đọt tre
Là con chèo gấm.

Chấp con thẻ
Bẻ cái bổi
Lên trên đồi
Hái trái vả
Ra ngoài ngõ
Lấy đất chai
Đem về phơi
Làm hòn bổi...
Chân cò sếu
Mỏ cò rang
Đít chão chàng
Bụng ễnh ương

Chập chầm vông
Chị có chồng
Em ở goá
Chị ăn cá
Em mút xương
Chị nằm giường
Em nằm đất
Chị uống mật
Em mút ve
Chị ăn chè
Em liếm bát
Chị coi hát
Em vỗ tay
Chị ăn mày
Em xách bị

Chị làm chị
Em làm em
Chị đi thuyền
Em đi bộ
Chị kéo gỗ
Em lợp nhà
Chị trồng cà
Em trồng bí
Chị xắt bí
Em nấu canh
Chị giã hành
Em kho mắm
Chị đi tắm
Em vò đầu
Chị đi câu
Em xách vịt.

Châu chấu đuổi cái chích choè
Cỏ dày đồng nội cắn què mõm trâu.

Chi chi chành chành
Cái đanh thổi lửa
Con ngựa chết chương
Ba vương thượng đế
Cấp kế đi tìm
Con chim làm tổ
Ù òa ù ập.

Chích choè! Chích choè!...
Mày hót tao nghe!
Mày ru tao ngủ!
Tao ngủ cho say!
Mẹ tao đi chợ Tây.
Mẹ tao đi chợ Đông.
Mua về cho tao ba quả hồng.
Tao cho chích choè một quả.
Chích choè! Chích choè này!
Chích choè! Chích choè!
Qua cầu lăn sỏi.
Chuối đỏ chó đuổi
Như ma hùm tha
Mày thắc mắc thây
Bắt con cá chặt đầu đuôi
Bưng mâm trầu, hầu mâm rượu...!
Ai có tiền liền vô ghế.
Ai không tiền liệu mà xéo!
Keo kẹo reo, neo kẹo râu
Chân dơ, quơ chân mà để chỗ nào?

Chị lấy chồng, em ở giá
Chị ăn cá, em mút xương
Chị nằm giường, em nằm đất
Chị hút mật, em liếm ve
Chị ăn chè, em liếm bát
Chị coi hát, em vỗ tay
Chị ăn mày, em xách bị

Chị xe chỉ, em xỏ tiền
Chị đi thuyền, em đi bộ
Chị kéo gỗ, em lợp nhà
Chị trồng cà, em trồng bí
Chị tuổi tí, em tuổi thân
Chị tuổi Dần em tuổi Mẹo
Chị ăn kẹo, em mút kem...

Chị Xuân đi chợ mùa hè
Mua cá thu về, chợ hãy còn đông.

Chơi chuyền
Bàn một
Một này
Một nữa
Một cánh cửa
Một cài then
Len cho chặt
Thắt cho vào
Kẻo người cười
Kẻo người chê
Lê một bàn
Lên bàn đôi
Bàn đôi
Đòi tôi
Đôi chị
Đôi quai bị
Đôi cành hoa

Đôi lên ba
Bàn ba
Ba hoa cà
Ba hoa táo
Ba lá gáo
Một lên tư
Bàn tư
Tư củ từ
Tư củ khoai
Hai giải năm
Bàn năm
Năm con tằm
Năm con kén
Bàn sáu
Sáu để bốn
Lên bẩy
Bàn bẩy
Bẩy để ba
Lên tám
Bàn tám
Tám để hai
Lên chín
Bàn chín
Chín để một
Lên mười
Tung năm mươi
Mười vơ cả
Ngả xuống đất
Cất lên chuyền

Kìa trông
Sang sông
Đông đò
Cò nhẩy
Gẫy cây
Mây leo
Bèo thối
Ổi xanh
Hành trọc
Bóc vỏ
Trứng đỏ lòng
Tôm cong
Đít vịt
Vào làng
Xin thịt
Ra làng
Xin xôi
Tôi xin giải
Bàn một
Một này...

Chú cuội ngồi gốc cây đa
Để trâu ăn lúa gọi cha ời ời
Cha còn cắt cỏ trên trời
Mẹ còn cưỡi ngựa đi mời quan viên
Ông thì cầm bút cầm nghiên
Ông thì cầm tiền đi chuộc lá đa.

Chuyền chuyền một! Một đôi!
Chuyền chuyền hai! Hai đôi!
Chuyền chuyền ba! Ba đôi!
Chuyền chuyền bốn! Bốn đôi!.....
Đặt xuống đất! Cất tay chuyền!
Chuyền nhỏ, ngỏ vun! Vun hoa cà! Vun hoa cải...!
Hái lá ngải! Hái lá đa! Đá la...!
Ba lá đề, ba cầm tề...!
Một lên tư, tư củ từ! Tư củ tỏi!
Chuyền xé giẻ, chuyền nước đôi, chuyền giọng hai...!
Tay chẻ củi, tay xé giẻ!
Tay ăn tằm, tay quay tơ... về vái tổ!
Tay nào để? Để tay nào?
Chuyền chuyền quét!...
Cất tay chuyền, chuyền tay chuyền!
Sang tay chuyền!... sang tay chuyền...!

Có con chim Vành Khuyên nhỏ.
Dáng trông thật ngoan ngoãn quá!
Gọi dạ! Bảo vâng! Lễ phép ngoan nhất nhà!
Chim gặp bác Chào Mào, chào bác!.
Chim gặp cô Sơn Ca, chào cô!.
Chim gặp anh Chích Choè, chào anh!.
Chim gặp chị Sáo Nâu, chào chị!.
Có con chim Vành khuyên nhỏ.
Sắc lông mượt như tơ óng
Gọn gàng đẹp xinh!
Cũng giống như chúng mình? Ừ nhỉ!...

Cóc chết bỏ nhái mồ côi
Chẫu ngồi chẫu khóc: chàng ơi là chàng
Ễnh ương đánh lệnh đã vang
Tiền đâu mà trả cho làng, ngoé ơi!

Con cá lóc nằm trên bụi sặc
Con cò mắc dò mà chết
Con quạ mua nếp làm chay
Con cu đánh trống ba ngày
Con ngỗng thức dậy, gọi bày mâm ra
Con cộc ăn cá nghi nga
Con chim cà cưỡng phải ra ăn mày.

Con cò chết rũ trên cây
Bồ cu mở lịch xem ngày làm ma
Cá cuống uống rượu la đà
Bao nhiêu cóc nhái nhảy ra chia phần
Chào mào thì hát trống quân
Chim chích mặc quần vác mõ đi rao.

Con cò mắc dò mà chết
Con quạ mua nếp làm chay
Con cu đánh trống ba ngày
Chào mào đội mũ làm thầy đọc văn
Xóm làng chạy đến lăng xăng
Mua ba thước vải buộc khăn cho cò.

Con công hay múa
Nó múa làm sao
Nó rụt cổ vào
Nó xòe cánh ra
Nó đỗ cành đa
Nó kêu vít vít
Nó đỗ cành mít
Nó kêu vịt chè
Nó đỗ cành tre
Nó kêu bè muống
Nó đỗ dưới ruộng
Nó kêu tắm vông
Con công hay múa...

Con mèo trèo lên cây cau
Hỏi thăm chú chuột đi đâu vắng nhà?
Chú chuột đi chợ đàng xa
Mua mắm, mua muối giỗ cha chú mèo...!

Con chim mày ở trên cây
Tao đứng dưới gốc mày bay đường nào?
Con cá mày ở dưới ao
Tao tát nước vào mày sống được chăng?

Con chim sáo sậu,
Ăn cơm nhà cậu,
Uống nước nhà cô,
Đánh vỡ bát ngô,
Bà cô phải đền.

Con chim bay, chim bay!
Con cò bay, cò bay!
Vịt có bay không nào?
Không bay! Không bay!
Vịt thích lội dưới ao.
Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt thích lội dưới ao
Chim ơi! Chim sao còn mãi Trời cao.
Chim bay nơi nao?
Đến ta nghe đôi lời...
Hỡi chim này, lồng vàng vì mày ta đã sửa sang!
Còn gì xinh đẹp, còn gì cao sang?
Nào là gạo trắng, nào là kê ngon!
Sẵn sàng đủ hết, sao mày lại chê?
Thôi! thôi! Ông ơi! Ông đừng có thở than.
Ông thôi than van, hãy nghe tôi phân bày:
Thôi! thôi! Tôi đã biết, lồng vàng cũng thế thôi!
Lồng vàng là ngục tù!
Sánh sao bằng rừng xanh?
Khi ăn, khi ngủ, khi chơi, thật là thảnh thơi!
Không e, không sợ, không lo, không phiền!...

Con chim chích choè,
Mày ngồi đầu hè,
Mày nhá gạo rang,
Bảo mày vào làng,
Mày kêu gai góc,
Bảo mày gánh thóc,

Mày kêu đau vai,
Bảo mày ăn khoai,
Mày kêu khoai ngứa,
Bảo mày ăn dứa,
Mày kêu dứa say,
Bảo mày ăn chay,
Mày đòi uống nước,
Bảo mày ăn trước,
Mày đòi ăn sau,
Bảo mày hái rau,
Mày kêu đến trưa,
Bảo mày đi bừa,
Mày đánh què trâu,
Bảo mày đi câu,
Mày đánh bẹp giỏ,
Bảo mày cắt cỏ,
Mày đánh gãy liềm,
Bảo mày gặt chiêm,
Mày đánh gãy hái,
Bảo mày đi đái,
Mày kêu ông ộp

Con chim chích chòe,
Nó đậu cành chanh,
Tôi ném hòn sành,
Nó quay lông lốc,
Tôi làm một chốc,
Được ba mâm đầy,

Ông thầy ăn một,
Bà cốt ăn hai,
Cái thủ cái tai,
Tôi đem biếu chúa,
Chúa hỏi chim gì,
Con chim chích choè...

Con chim se sẻ,
Nó đẻ mái tranh,
Tôi vác mảnh sành,
Tôi lia chết giẩy,
Tôi làm bẩy mâm,
Tôi đem tôi kỉnh,
Cho thầy một mâm,
Thầy hỏi chim gì?
Con chim se sẻ.

Con chim manh manh
Nó đậu cây chanh
Tôi lấy miểng sành
Tôi chọi nó chết giãy
Tôi làm thịt bẩy manh
Tôi dưng cho ông một manh
Tôi dưng cho bà một dĩa
Bà hỏi tôi con chim gì,
Tôi nói:
Con chim manh manh....

Con cóc! Nó ngồi trong góc...
Nó đưa cái lưng ra ngoài,
Ấy là con cóc!
Con cóc! Nó ngồi nó khóc...
Nó đưa cái lưng ra ngoài,
Ấy là cóc con!

Con cua mà có hai càng
Đầu, tai không có bò ngang cả đời
Con cá mà có cái đuôi
Hai vây ve vẩy nó bơi rất tài
Con rùa mà có cái mai
Cái cổ thụt ngắn, thụt dài vào ra
Con voi mà có hai ngà
Cái vòi nó cuốn đổ nhà, đổ cây
Con chim mà có cánh bay
Bay cùng Nam, Bắc, Đông, Tây tỏ tường

Con cua, con còng chung vòng mà hát hò!....
Con còng nho nhỏ, nhỏ hơn con cua.
Còng chạy như đua!...
Cua bò theo không kịp!...

Con gà cục tác lá chanh
Con lợn ủn ỉn mua hành cho tôi
Con chó khóc đứng khóc ngồi
Bà ơi đi chợ mua tôi đồng riềng.

Con kiến mà leo cành đa
Leo phải cành cụt, leo ra leo vào
Con kiến mà leo cành đào
Leo phải cành cụt, leo vào leo ra!

Con lợn éc!...
Biết ăn không biết hát!
Con vịt nâu.
Cạc! Cạc! Không nên câu.
Con chim nhỏ
Chăm bắt sâu trong vườn.
Vui cùng hoa cùng lá!
Cất tiếng hát véo von!
Vui cùng hoa cùng lá!
Cất tiếng ca vang lừng!...

Con quạ nó ăn tầm bậy tầm bạ nó chết
Con diều xúc nếp làm chay
Tu hú đánh trống bảy ngày
Con bịp nó dậy, nó bày mầm ra
Con cuốc nó khóc u oa,
Mẹ nó đi chợ đồng xa chưa về...

Con vỏi, con voi
Cái vòi đi trước
Hai chân trước đi trước
Hai chân sau đi sau
Còn cái đuôi thì đi sau rốt
Tôi xin kể nốt
Câu chuyện con voi
Con vỏi, con voi
Cái vòi đi trước...

Dao cùn rựa cụt
Đẵn cây chuối hột
Đút vào vườn quỳnh
Băm bầu băm bí
Băm chị thằng ngô
Băm cô thằng bầu

Dạ rồng kia?
- Dạ
Rồng đen hay rồng trắng?
- Rồng trắng
Rồng trắng lấy nước gạo mùa
Rồng đen lấy nước cho vua đi cày
Anh em ta kéo lúa về ồ! Ồ! Ồ!

Dây ở trên mây
Là cây đậu rồng
Có vợ có chồng
Là trái đu đủ
Chặt ra nhiều mủ
Là trái mít ướt
Mình giống gà xước
Vốn thiệt trái thơm
Cái đầu chờm bơm
Thiệt là bắp nấu
Rủ nhau nói xấu
Trái cà dài dê
Nắng mà không che
Là trái rau mát
đua nhau mà xát
Vốn thiệt trái chanh
Nhỏ mà làm anh
Trái đào lộn hột
Ăn mà chẳng lột
Chính là hạt tiêu
Thổi nghe rất kêu
Là trái cóc kèn
Đua nhau đi rèn
Là trái đậu rựa
Đua nhau chọn lựa
Là trái dành dành
Ngọt lịm cam sành
Chuối cau chuối sứ

Nhưng gì lý sự
Bằng táo với hồng
Những gái chưa chồng
Muốn ăn mua lấy.

Dì sẻ bé con
Ở nhà coi sóc
Chú cò chú cốc
Sắm sửa ra quàn
Đêm hôm đi tuần
Đã có chú vạc

Diều hâu mà liệng cho tròn
Đến mai tao gả gà con cho mày.

Dích dắc dích dắc
Khung cửi mắc vo
Xâu go từng sợi
Chân mẹ đạp vội
Chân mẹ đạp vàng
Mặt vải mịn màng
Gánh ì gánh nặng
Đến mai trời nắng
Đem ra chợ phơi
Đến một đẹp trời
Đem ra may áo
Dích dắc dích dắc!

Diệc bước ra, đi
Vạc bước vào, đi
Tai nghe, đi
Dạ nhợ lấy, đi
Chớ khuấy mang đòn, đi
Đi đến bờ con, đi
Thì quay trở lại, đi
Hết luống khác, đi
Hết lượt này, đi
Sang lượt khác, đi.

Dung dăng dung dẻ
Dắt trẻ đi chơi
Đến cổng nhà trời
Lạy cậu lạy mợ
Cho cháu về quê
Cho dê đi học
Cho cóc ở nhà
Cho gà bới bếp
Xì xà xì xụp
Ngồi thụp xuống đây.

Dựng nhà dựng cửa
Thắp lửa hông xôi
Mua nồi cà nấu
Đập đá xây hồ
Đan bồ đựng thóc.

Đi cầu ăn quán
Đi bán lợn con
Đi mua cái xoong
Đem về đun nấu
Mua quả dưa hấu
Về biếu ông bà
Mua một đàn gà
Về cho ăn thóc
Mua lược chải tóc
Mua cặp gài đầu
Đi mau về mau
Kẻo trời sắp tối.

Đố là con gì?
Con vịt cạp! Cạp!
Con gà cục cục!
Con chó gâu gâu!
Lại đố con gì?

Nó kêu lâu lâu.
Con khỉ khẹt khẹt!
Con ếch ộp ộp!
Con mèo meo meo!
Lại đố con gì?
Nó kêu lâu lâu.
Ô kìa! Con chó
Nó sủa gâu gâu!
Nó bảo lâu lâu
Còn chú mèo mướp
Giục giã mau mau!
Khóc nhè lêu lêu!
Ô kìa! Con chó
Nó bảo lâu lâu!!...

Đếm Sao
Từ trong nhà, bước ra ngoài sân,
Dần dần ra ngõ,
Tỏ mặt xuống ao,
Trông ao lắm cá,
Thiên hạ lắm người.
Đố ai đếm được,
Từ một ông sao sáng,
Đến mười ông sáng sao
Một ông sao sáng.
Hai ông sáng sao.
Ba ông sao sáng.
Bốn ông sáng sao.

Năm ông sao sáng.
Sáu ông sáng sao.
Bảy ông sao sáng.
Tám ông sáng sao.
Chín ông sao sáng.
Mười ông sáng sao.

Đánh trận giả
Con nít! Cái tên nó là con nít!
Cái mình nhỏ xít
Đội mão lá mít
Cưỡi ngựa tàu cau
Đứa trước đứa sau
Rủ nhau một lũ
Học rồi thì chơi
Xuống nước tập bơi
Lên bờ đấm đá
Miệng thổi kèn lá
Tò tít! Tít tít! Tò te!...
Hay phất cờ tre
Rủ nhau mà chơi trò
Giả đò đánh trận
Bắn! Bắn! Bắn! Bắn!
Bằng! Bằng! Bằng! Bằng!
Đứa nào bắn trước thì làm CHA.
Đứa nào bắn sau thì làm CON.
Con nít! Có thêm cái đầu ba vá!
Cái quần thủng đít

Mũi chảy lít thít...!
Vừa chạy, vừa la!
Cuốn lá chuối khô
Giả vua, vua cỏ!
Cạo đầu tròn vo
Áo gấm bằng mo
Reo hò khắp xóm
Giặc tới thì đánh
Tò tít! Tít tít! Tò te!
Cây chuối làm bè
Rủ nhau mà chơi trò
Giả đò đánh trận
Bắn! Bắn! Bắn! Bắn!
Bằng! Bằng! Bằng! Bằng!
Đứa nào đánh thắng thì làm VUA.
Đứa nào đánh thua thì làm TÔI.....!!!

Đố ai quét sạch lá rừng
Để ta khuyên gió, gió đừng rung cây
Đố ai biết lúa mấy cây
Biết sông mấy khúc, biết mây mấy từng.

Đố vui
Bà Ba đi chợ đàng trong.
Mua một cây mía vừa cong, vừa dài.
Bà Ba đi chợ đàng ngoài.
Mua một cây mía vừa dài, vừa cong.
Chợ trong cây mía hai đồng

Chợ ngoài hai đồng cây mía
Hỏi rằng bà Ba mua mía
Hết bao nhiêu tiền?....!!!

Đánh bạc
Nghe vẻ nghè ve
Nghe vè đánh bạc
Đầu hôm xao xác
Bạc tốt như tiên
Đêm khuya không tiền
Bạc như chim cú
Cái đầu xù xụ
Con mắt trõm lơ
Chân đi cà ngơ
Như con chó đói
Dạo xóm dạo làng
Quần rách lang thang
Lấy tay mà túm...
Đậu ở trên mây
Là trái đậu rồng
Đủ vợ đủ chồng
Là trái đu đủ
Cắt ra nhiều mủ
Là trái chuối chát
Mình tựa gà ác
Trái khóm, trái thơm
Cái đầu chôm bôm
Là trái bắp nấu

Hình thù xấu xấu
Trái cà dái dê
Ngứa giãy tê tê
Là trái mắt mèo
Khoanh tay lo nghèo
Là trái bần ổi
Sông sâu chẳng lội
Là trái măng cầu
Bù cổ, bù đầu
Trái dâu, trái cách
Cái bụng óc ách
Là trái dừa tươi
Gai góc đầy người
Là trái mít ướt
Sanh ở dưới nước
Trứng cá ngon ngon
Ăn thấy giòn giòn
Là ổi xá-lị
U buồn, bi lụy
Là trái sầu riêng
Sánh với tay tiên
Là trái phật thủ
Tiền bạc đầy đủ
Chính là trái sung
Tóc mọc lung tung
Là chôm chôm trốc
Xù xì da cóc
Là măng cầu xiêm

Nghe tên phát thèm
Me chua, xoài tượng
Ăn nhiều thì ớn
Là lê-ki-ma (trái trứng gà)
Có sọc, có hoa
Đúng là trái vải
Đẹp như con gái
Trái hồng, trái đào
Mắt sáng như sao
Khác nào trái nhãn
Hay ngồi hàng quán
Trái cà (rà), trái lê (la)
Làm dưa khỏi chê
Cà non, cà pháo
Chẳng biết gì ráo
Trái bí không sai
Hốc ở nước ngoài
Trái nho, trái táo
Nhai nghe rào rạo
Đậu phộng, hột điều
Đựng được thiệt nhiều
Là trái bình bát
Muốn ăn đập nát
Trái lựu chớ chi
Cho bú trẻ thơ
Là trái vú sữa...
Còn nhiều nhiều nữa
Ai biết xin mời

Kể tiếp nghe chơi
Cái vè cây trái.

Đầu quạ quá giang
Sang sông về đò
Cò nhảy, gãy chân
Mây leo, bèo trôi
Ổi xanh, hành bóc
Róc võ, đỏ lòng
Tôm con, đít vịt
Sang cành nẻ
Bẻ cành xanh
Vét bàn thiên hạ

Đầu trọc lông lốc
Là cái bình vôi
Cái miệng loe môi
Là cái thìa ốc
Đôi chân xám mốc
là con diệc trời
Ngủ đứng ngủ ngồi
Là con cò trắng
Hay bay hay tắm
Là con le le
To như cái bè
Là con ông lão
Bữa nay nắng ráo
Ra chợ mà mua

Chị mua gì?
- Tôi mua cái bình vôi
Chị mua gì?
- Mua con diệc trời
Chị mua gì?
- con cò trắng
Chị mua gì?
- Con le le hay tắm
Chị mua gì?
- Mua con ông lão[1]
Vừa mua vừa dạo
Đầy thúng mang về
Ăn một bữa no nê
Đi ra đồng đội nắng

Đi đâu cho kịp mà về
Thấy hoa đừng bẻ
Gặp trẻ đừng chơi
Cầu quán đừng ngồi
Đi đến nơi về đến chốn

Đom đóm bay qua
Thấy tưởng là ma
Thấy ù té chạy
Năm thằng năm gậy
Đi bắt thấy về

[1] *Chim to hơn diệc, thường đứng một chỗ kiếm ăn.*

Bắt con lợn xề
Cho thầy chọc tiết
Bắc con cá giếc
Cho thầy bẻ mang
Mua rổ lạc rang
Cho thầy bóc vỏ
Mua tấm lụa đỏ
Cho thầy thắt lưng
Mua cặp bánh chưng
Cho thầy bỏ túi.

Đồng ếch đồng ác
Con đã về đây
Giường chiếu chẳng có
Thiệt thay trăm đường
Ban ngày ếch ở trong hang
Đêm khuya thanh vắng xở xang ra ngoài
Trời cho quan tưởng nhà trời
Thắt lưng bó đuốc tìm tôi làm gì
Tìm tôi bắt bỏ vào thời
Tôi kêu ì ộp chẳng rời tôi ra
Sáng rạng ngày ra
Con dao cái thớt xách mà đeo băm
Ba thằng cầm đũa nhăm nhăm
Thằng gắp miếng thịt thằng nhầm miếng da
Một thằng gắp miếng tù và
Nó thổi phì phà, nó lại khen ngon.

Đúc bầu, đúc bí
Bí cội, bí ngọn
Leo cây, leo cối
Leo tới leo lui
Đến rằm tháng mười
Các anh các ả
Treo cả mi lên
Chặt tay chặt chân
Trái mô già thì rụng

Đúc cây dừa
Trừa (chừa) cây nọ
Cây mô cao, chém bớt!
Cây cà rớt, cây cà rê
Cây măng cầu mau chín
Hái vô, ăn tức thì

Em lên rừng rậm
Rứt (hái) quả bứa chua
Em xuống khe mò,
Được con ốc nhỏ
Em tra vô giỏ
Em bỏ vô nồi
Đốt lửa đun sôi
Nó sôi sùng sục
Nó sôi sình sịch
Em đổ nó ra
Em xốc chí cha
Là cha chí chát
Em sới lên bát
Em múc lên loa
Em mút chí cha
Là cha chí chút
Chì cha chì chụt

Canh ốc thì ngọt
Canh bứa chua lè
Em đến em khoe
Thưa cha thưa mẹ

Ếch ở dưới ao
Vừa ngớt mưa rào
Nhảy ra bì bỏm
Ếch kêu "ộp ộp"
Ếch kêu "ặp ặp"
Thấy bác đi câu
Rủ nhau trốn mau
Ếch kêu "ộp ộp"
Ếch kêu "ặp ặp"

Gà cồ hát tiếng cũng hay
Hát suốt đêm ngày chỉ có một câu

Gà què ăn quẩn cối xay
Ai cho muối ớt, xé phay gà què

Gánh gánh gồng gồng
Gánh sông gánh núi
Gánh củi gánh cành
Ta chạy cho nhanh
Về nhà xây bếp
Nấu nồi cơm nếp
Chia ra năm phần
Một phần cho mẹ
Một phần cho cha
Một phần cho bà
Một phần cho chị
Một phần cho anh

Ta chạy cho nhanh
Về xây nhà bếp
Nấu nồi cơm nếp...

Già quét lộ
Lượm đồng tiền
Vắt lỗ tai
Mua củ khoai
Nhai nhóp nhép
Để nấu canh
Mua bó tranh
Để nhóm lửa
Mua cái cửa
Để sửa nhà
Mua con gà
Để đá chơi
Mua con giơi
Để bỏ ống
Mua cái trống
Đánh tùng tùng
Mua cái kèn
Thổi tò te
Mua cái ve
Để đựng thuốc
Mua đôi guốc
Để mang đi

Gặp ghềnh nước chảy qua đèo
Mây xô xuống biển, thuyền trèo qua non.

Giương cung sắp bắn phượng hoàng,
Không ngờ lại phải một đàn chim ri
Lấy sào rắp đuổi nó đi
Kẻo kêu riu rít cô dì điếc tai.

Giương cung ra bắn con cò
Con le nó đậu, con cò nó bay

Hát bai, hai bát không no
Còn một miếng cháy, kéo co vỡ nồi
Hát bai, hai bát không no
Ta thêm bát nữa hát cho vui nhà

Hay chạy lon ton
Là gà mới nở
Cái mặt hay đỏ
Là con gà mào
Hay bươi dưới ao
Mẹ con nhà vịt
Hay la hay hát
Là con bồ chao
Hay bay bổ nhào
Là con bói cá
Hay đi thong thả
Là bác cò nhang

Hay đi rồng ràng
Là ông cụ diệc
Hay ăn thịt chết
Là thằng quạ đen
Tính mắt hay ghen
Là con chim gáy
Vừa đi vừa nhảy
Là con sáo xinh
Hay nói linh tinh
Là con liếu diếu
Hay nghịch hay tiếu
Là chú chìa vôi
Hay chao đớp mồi
Là con chèo bẻo
Tính hay mách lẻo
Bác khách trước nhà
Hay nhặt lân la
Là bà chim sẻ
Có tình có nghĩa
Là mẹ chim câu
Hay đi nhặt sâu
Là con chiền chiện
Hay nấp bên đàng
Là chị chim vàng
La cà béo hú
Là thằng cú mèo
Mồm hay nói theo
Là anh chàng vẹt

Hay đan hay dệt
Là bác thợ may
Tính hay ngủ ngày
Mẹ con nhà vạc
Người gầy rộc rạc
Là bác cò ma

Học gì mà học
Học chọc bát cơm
Học đơm bát cháy
Học cạy thủng nồi

Học trò cao cẳng dài giò
Chân đi ngoài ngõ, miệng thò trong mâm

Học trò, học trỏ, học trò
Chưa xong ba chữ đã lo vét nồi

Học trò thò lò mũi xanh
Cầm miếng bánh đúc chạy quanh cột đình

Hồ khoan, hồ quẩy
Ăn đã vậy,
Múa gậy làm sao
Chân thấp chân cao
Cho mau cho chóng

Năng khiếp[1] năng dưỡng
Hữu khuất[2], hữu thân
Cao Tổ[3] thời nhân
Hạng Vương[4] thì ác
Nhân hiền tại mạo
Trắng gạo thơm cơm
Hồ khoan, hồ quẩy

Hột cà na cà na tí tẹo
Hột tí tẹo là tí đậu xanh
Tí đậu xanh là tí đậu xanh
Hột cà na...

Hỡi nhược nhược!
Trăng khuya đã mọc
Độ nước đã lên
Chèo sang bên kênh
Bới năm ba lỗ
Họa may trời hộ
Đặng cá ong voi
Tiền xỏ đầy lòi[5]
Gạo năm ba thúng

---

[1] *Khiếp: nhát gan*
[2] *Khuất: co lại, cúi xuống*
[3] *Cao Tổ tức Lưu Bang, chống Tần Thủy Hoàng lập nên nhà Hán từ 207 trước CN. Lấy nhân trị nước.*
[4] *Hạng Vương tức Hạng Tịch, Hạng Vũ, 209 trước CN chống Tần, tranh chấp với Hán Cao Tổ, thua do cách cai trị tàn ác.*
[5] *Lòi:dây xâu chuỗi.*

Hú hồ hú hột
Cơm sốt cơm nhão
Cá đão cá đơn
Cá sơn cá giếc
Cá liệt cá tràu
Ăn cau bỏ vú (chúm cau)
Vú già vú non
Có đứa cầm hùm
Mau mà chạy
Chạy đi chạy về
Chạy ra ngoài ngõ.

Hươ con nghé nhỏ!
Lạc đàng theo chó
Lạc ngõ theo trâu
Nghé mẹ rống đâu
Đàm đầu mà nhảy
Hươ con nghé nhỏ
Ham chơi xa đàn lạc mẹ...

Hư hư chựng chựng
Chựng vững cho lâu
Một con trâu nằm
Một trăm bánh dày
Một bầy heo lang
Một sàng bánh ú
Một hũ rượu ngon
Một con cá thiều

Một niêu cơm nếp
Một nệp bánh chưng
Một nừa lúa ré
Một ché rượu lạt
Bục bạc con tao
Hư hư, chựng chựng[1]

Hát bai, hai bát không no
Còn một miếng cháy, kéo co vỡ nồi
Hát bai, hai bát không no
Ta thêm bát nữa hát cho vui nhà

[1] *Các bà mẹ đỡ tay vào nách con, hát bài này tập con đứng chựng.*

Kéo cưa, lừa xẻ!..
Ông thợ nào khoẻ!
Thì về ăn cơm ngon.
Ông thợ nào thua!
Thì về bú mẹ! lêu lêu!...

Kéo cưa, lừa kít!
Làm ít ăn nhiều,
Làm đâu bỏ đấy.
Trộm lấy mất cưa
Lấy gì mà kéo.

Kì đà là cha cắc ké
Cắc ké là mẹ kì nhông
Kì nhông là ông kì đà
Kì đà là cha cắc ké...

Kì đà là cha cắc ké
Cắc ké là mẹ kì nhông
Kì nhông là ông cà cưỡng
Cà cưỡng là dượng kì đà
Kì đà là cha cắc ké...

Kiến càng kiến kệ
Kiến mẹ kiến con
Kiến ở trên non
Là con kiến nhót
Hay đi lót nhót
Là con kiến hôi
Chân vướng nhọ nồi
Là con kiến nhện
Vừa đi vừa liệng
Là con kiến bay...

Kiến leo cột sắt sao mòn
Tò vò xây ổ sao tròn mà xây?

Làng chim
Hay chạy lon ton
Là gà mới nở
Cái mặt hay đỏ
Là con gà mào
Hay bơi dưới ao
Mẹ con nhà vịt
Hay la hay thét
Là con bồ chao
Hay bay bổ nhào
Mẹ con bói cá
Tiếng con chim ri
Gọi dì gọi cậu
Tiếng con sáo sậu
Gọi cậu gọi cô
Tiếng con cồ cồ
Gọi cô gọi chú
Tiếng con tu hú
Gọi chú gọi dì
Mau mau tỉnh dậy
Mà đi ra đồng....

Lác đác mưa ngâu,
Sinh sịch mưa ngâu,
Lá ngâu rụng xuống,
Bông lau phất cờ,
Nước trong xanh lạnh ngắt như tờ,
Một đàn cá lớn nhấp nhô đầu ghềnh.
Kìa ai đứng ở đầu ghềnh?

Làm ruộng! Làm ruộng!
Gặp trời mưa xuống,
Gieo mạ đã xong.
Bắt trâu dực nông.
Cày cho đất bả.
Kêu công nhổ mạ,
Lại cấy cho dày,
Lúa tốt thấy da,
Một bông bảy nhánh,
Gặt dư muôn ngàn,
Bán cho đặng giá,
Năm mới giàu sang,
Gia quan tấn lộc.

Lạy Trời mưa xuống
Lấy nước tôi uống
Lấy ruộng tôi cày
Lấy đầy bát cơm
Lấy rơm đun bếp

Lấy nếp nấu xôi
Lấy vôi ăn trầu
Lấy bậu về ôm
Lấy nơm đơm cá
Lấy rá vo gạo
Lấy dao thái thịt
Lấy liếp làm nhà
Lấy hoa về cúng
Lấy thúng đựng tiền
Lấy tiên làm vợ
Lấy chợ bán đồ
Lấy ngô nuôi lợn
Lấy bợm làm bè
Lấy ghe đánh cá
Lấy vá múc canh
Lấy hành xào thịt
Lấy vịt tiết canh
Lấy manh áo mới
Lấy trời chở che
Lấy mè rang muối
Lấy chuỗi trân châu
Lấy trâu đi cày
Lấy bầy trẻ con
Lấy hòn đá cuội
Lấy bụi chuối cau
Lấy màu nhuộm áo
Lấy đạo để theo
Lấy cheo đóng làng

Lấy hàng rau muống
Lạy trời mưa xuống...

Lạy trời mưa xuống
Lấy nước tôi uống
Lấy ruộng tôi cày
Cho đầy nồi cơm
Tôi đơm cho dẽ
Tôi lễ ông trời

Lạy trời cho cả mưa rào
Cho sấm cho sét
Cho mưa to gió lớn
Cho sen chìm xuống dưới
Cho bèo trèo lên trên

Lạy trời cho chúa tôi giàu
Cho tôi hút mỡ, ăn dầu quanh năm
Lạy trời cho chúa tôi hoang
Cho tôi mắc võng nghênh ngang giữa nhà

Lẳng lặng mà nghe
Cài vè nói ngược
Con cháu sinh trước
Ông bà để sau
Con rùa chạy mau
Con thỏ đi chậm

Lẳng lặng mà nghe
Cải về thằng nhác
Trời đã phủ thác
Tính khí anh ta
Buổi còn mẹ cha
Theo đòi học việc
Anh ngồi anh khóc
Rằng "chữ" ích chi?
Cho học đi cày
Rằng nghề ở tớ
Cho đi làm thợ
Nói "nghề" ấy buồn
cho đi bán buôn
ấy nghề ngồi chợ
Việc là tránh trớ
Chỉ biết ăn chơi
Cha mẹ qua đời
Không ai nuôi dưỡng
Dáng đi thất thưởng
Như thể cò hương
Bụng đói giơ xương
Miệng thời tu hú
Tay chân cù rụ
Như tướng cò ma
Cô bác xót xa
Kêu cho nắm gạo
Bỏ mồm trệu trạo
Sợ nấu mất công

Chết rũ giữa đồng
Rồi đời thằng nhác.

Lẳng lặng mà nghe
Tôi nói cái vè
Vè các thứ bánh
Mấy tay phong tình huê nguyệt
Thì sẵn có bánh trung thu
Mấy ông thầy tu
Bánh sen thơm ngát
Ai mà hảo ngọt
Thì có bánh cam
Những kẻ nhát gan
Này là bánh tét
Còn như bánh ếch
Để mấy ông câu
Hủ lậu từ lâu
Thì ưa bánh tổ
Mấy tay hảo võ
Bánh thuẫn sẵn sàng
Các thứ bánh bàn
Kính như chấp bút[1]
Ai năng thống phúc[2]
Nên đụng bánh gừng
Càn bành ếch trần

[1] *Cầm bút viết*
[2] *Đau bụng*

Cu ly chia lấy[1]
Kẻ nào trồng rẫy
Thì sẵn bánh khoai
Mấy gã uống say
Bánh men rất quí
Này bánh bao chỉ
Để các thợ may
Má phấn bông tai
Thì ưa bánh dứa
Những người thổi lửa
Thì có bánh phồng
Bánh kẹp bánh còng
Để cho đạo tặc[2]
Còn bánh quai vạc
Đạo chớp muốn ăn
Ai thích thoát giang
Thì ăn bánh lọt
Trôi nước rất ngọt
Để các thuyền chài
Dầm mưa hoài hoài
Thì ăn bánh ướt
Bất toại vô chước[3]
Thì ăn bánh bò
Những kẻ hay lo
Ăn bánh tai yến

---

[1] *Người phu lao động ở trấn*
[2] *Ăn trộm, giặc cướp*
[3] *Tê liệt thân thể*

Ai ham trống kiểng
Có bánh bông lan
Còn như bánh tráng
Để hạng trai tơ
Mấy ả giang hồ
Bánh bèo sẵn đó
Ai mà mặt rỗ
Thì bánh chôm chôm
Tay xách nách ôm
Bánh bao khá ních
Mấy tay hàng thịt
Da lợn để dành
Còn trả bánh canh
Để ba chú lính
Chủ nhân Lục tỉnh[1]
Thì có bánh in
đầu bếp mấy tên
Phải ăn bánh rế
Này là bánh nghệ
Cho chị nằm nơi[2]
Kẻ dệt lụa tơ
Bánh tằm sẵn để
còn như bánh quế[3]
Mấy đáng y sanh
Tọc mạch rành rành

[1] *Lục tỉnh: nhà in Lục tỉnh*
[2] *Người đẻ thường dùng bột nghệ*
[3] *Thầy thuốc dùng quế chữa bệnh*

Thì ăn bánh hỏi
Hễ là thầy bói
Thì ăn bánh qui (mai rùa)
Mấy ổ bánh mì (nhu mì)
Cho nhà nho nhã
Quảng đông mấy gã
Ăn bánh cà na
Béo thịt béo da
Thì ăn bánh ú
ruộng đồng mấy chú
Bánh bò sẵn đây
Đồng cốt mấy thầy
Thích ăn bánh cúng
Học trò áo thụng
Bút viết để dành
Ai có lanh chanh
Tôi ăn bánh khẹt...

Lẳng lặng mà nghe
Cái vè "sai đạo"[1]
Danh vì trấp bảo[2]
Vụ dĩ an dân.
Khâm sai đại thần

[1] *Sai đạo là đạo binh có khâm sai cầm đầu. Bài này xuất hiện ở Quảng Nam năm 1886, vào lúc nổi lên cuộc khởi nghĩa do Nguyễn Hiệu đứng đầu. Triều đình nhà Nguyễn phái khâm sai Nguyễn Thân hợp với quân Pháp đi đánh dẹp.*

[2] *"Trấp loạn bảo dân" nghĩa là dẹp loạn bảo vệ nhân dân, chữ mà bọn phong kiến câu kết với thực dân đã dùng.*

Kéo vô Đà Nẵng
Tướng quân đều sẵn:
Tán lý, Tán tương,
Chú Bang, chú Thương,
Chú Đề, chú Lãnh[1]
Quân ròng tướng mạnh,
Các đạo các cơ,
Đánh trống mở cờ,
Kéo vô tỉnh cũ,
Phân quân vừa đủ,
Phái văng thượng du[2]
Thác Cá, Rập Cu[3]
Đôi đường tấn tiễu
Nhất thời phương liệu
Văn miếu đồn binh[4]
Ai thấy cũng kinh
Gọi khâm sai giỏi
Kêu dân tới hỏi
Rằng: "Nghĩa đã tan!
"Hạnh hoặc tương an

[1] *Tán lý, Tán tương, Bang biện, Thương biện, Đề đốc, Lãnh binh đều là bọn quan thuộc dưới quyền khâm sai.*
[2] *Tỉnh cũ là tỉnh thành Quảng Nam. Sau khi chiếm được tỉnh thành, mới bỏ lên đóng ở làng Trung Phước, thuộc huyện Quế Sơn, nên gọi là thượng du.*
[3] Thác Cá *là tên một khúc sông,* Rập Cu *là tên một cái đèo. Từ miền dưới lên Trung Phước, đường thủy qua Thác Cá, còn đường bộ qua đèo Rập Cu.*
[4] *Đạo quân của Nguyễn Thân đóng ở Văn miếu làng La Qua.*

Thi vị thạnh sự[1]
Sau lên Phong Thử[2]
Quân nghĩa tứ vi;
May chẳng hề chi,
Nhờ ba thằng Pháp.
Thâu quân yển[3] giáp.
Trở lại La Thành[4]
Tây thấy thất kinh
Vừa làm vừa sợ
Tướng chi tướng dở
Vì luyện quân tình,
Chẳng có Tây binh
E không khỏi chết
Chước chi cũng hết.
Năm ngoái năm nì[5]
Làm chẳng ra chi
Lại thêm ăn bậy
Lũ quân đi lấy
Các tướng về chia
Thôi đã tràn đìa
Cái chi cũng rách,
Cái quần đã rách

---

(1) *Một câu trong tờ của khám sai gửi về triều đình nhà Nguyễn Đại ý: gọi dân đến hỏi thì nói là nghĩa quân đã tan, được yên cùng nhau là tốt.*
(2) *Tên một làng ở Quảng Nam.*
(3) *Yển là nghỉ.*
(4) *Tỉnh thành Quảng Nam đóng ở La Qua.*
(5) *Năm 1885 và 1886.*

Cái áo đã xơ
Cũng giành mà quơ,
Huống chi cái khá
Kẻ thì đào mả
Kẻ lại phá nhà
Những chó, những gà
Những heo, những vịt
Bắt mà ăn thịt
Lại bán lấy tiền
Đem về Thừa Thiên
Ngãi, Bình, Quảng Trị
Thậm vi khả bỉ[1]
Quân lệnh khâm sai!
Thiên hạ ai ai
Chớ tin mà mắc
Thác từ đánh giặc
Hại ngã bình dân
Thiên địa quỉ thần
Nguyện kỳ chiếu giám[2]
Nói càng thêm thảm
Chẳng biết làm sao
Hiệu lệnh dường nào
Quân gia đến thế?
Hà mưu hà kế?
Hà lự hà tư?
Viện những đồ hư

[1] *Rất đáng khinh*
[2] *Mong soi xét cho.*

Để đi ăn giật!
Bợm nào đắc lực,
Tấn trật thăng quan
Lớn bé một đoàn
Vô sở bất chí[1]!
Nhân dân dị nghị,
Hổ lạc chi tùng[2]
Sự thế nhật cùng
Quảng Nam ở lỗ[3]
Trời làm chi khổ,
Thất đảo bát điên,
Nói lắm cũng phiền
Như tư như dĩ[4]!

Lặc lò cò[5]
Mò cuốc cuốc
Cò chân bước
Cuốc chân vàng
Sang đây chơi
Ngồi đây hát
Mỏ dính cát
Thì xuống sông
Bùn dính lông
Thì đi rửa

[1] *Không cái gì không làm.*
[2] *Cáo cầy cùng một bọn, cùng tuồng kẻ cướp hại dân.*
[3] *Đến lúc cùng thì dân Quảng Nam chỉ còn cách chui xuống lỗ.*
[4] *Như thế mà thôi!*
[5] *Đây là trò chơi "Lặc lò cò".*

Chân giẫm lúa
Thì phải treo
Cù kheo à ập

Lộn cầu vồng[1]
Nước trong nước chảy
Có cô mười bảy
Có chú mười ba
Hai chị em ta
Cùng lộn cầu vòng

Lộn cầu vồng
Nước sông đang chảy
Thằng bé lên bảy
Con bé lên ba
Đôi ta cùng lộn.

Lúa ngô là cô đậu nành
Đậu nành là anh dưa chuột
Dưa chuột là ruột dưa gang
Dưa gang là nàng dưa hấu
Dưa hấu là cậu lúa ngô
Lúa ngô là cô đậu nành.

Luồn luổn chân đế
Bắt con dế sang sông

[1] Đây là trò chơi: "Lộn cầu vồng".

Bắt con rồng về biển
Bắt con kiến lẻ loi
Ơi chúng bạn ta ơi
Chụp cái thằng sau hết.
Lặng nghe kể ngược
Hươu đẻ dưới nước
Cá ở trên núi
Đựng phân bằng túi
Đựng trầu bằng gơ
Bể thì có bờ
Ruộng thì lai láng
Hàng xẩm thì sáng
Tối mịt thì đèn
Hũ miệng thì kèn
Loa miệng thì lo
Cân cấn thì to
Con voi bé tí
Nhẫn nhịu thì mứt
Gai góc thì dừa
Bồ hòn thì chua
Nước cá thì thơm
Người nằm ổ rơm
Nhường giường cho chó
Thất nghiệp thì giàu
Bay thấp bồ câu
Bay cao thì dế
Chua thì có mía
Ngọt thì có chanh

Thịt lợn thì tanh
Thịt bò thì ngậy
Ngọt thì có cậy
Chua thì có bánh đường
Đi cày bằng quang
Gánh phân bằng ách
Bà vãi có sách
Ông thầy ngồi không
Quan cả đeo gông
Thằng tù xử kiện
Cái kiến thì to
Con bò bé tí.

Lên rừng đánh cá mè trôi
Xuống sông đốn gỗ mà lôi về rừng
Lên rừng bắt tép kho cà
Xuống sông hái quả thanh trà về ăn
Lên rừng bắt con cá măng
Xuống sông đánh hổ, đánh trăn mang về
Lên rừng bủa lưới bắt mè
Xuống sông giăng bẫy mà đè gà lôi.

Lòng đong vui thú lòng đong
Tép tôm thì lại vui bề tép tôm

Lô ầm lô ạc
Thịt nạc dao phay
Con nào hay để cày
Con nào dở, dao phay nước mắm

Lợn chê mèo nó lắm lông
Kỳ tình lợn cũng bằng lông con mèo.
Lúa mạ nhảy lên ăn bò
Cỏ nần, cỏ lác rình mò bắt trâu
Gà con đuổi bắt diều hâu
Chim ri đuổi đánh vỡ đầu bồ nông.

Lưng đằng trước
Bụng đằng sau
Đi bằng đầu
Đội bằng gót
Dấm thì ngọt
Mật thì chua
Nhanh như rùa
Chậm như thỏ
Quan khốn khổ
Dân giàu sang
Vua bần hàn
Dân sung túc
Cứng bánh đúc
Mềm gỗ lim
To như kim
Bé như cột
Lợn nhảy nhót
Chim ù lì
Trắng như chì
Đen như bạc
Chó cục tác
Gà gâu gâu

Mau mau tỉnh dậy
Tiếng con chim ri
Gọi dì, gọi cậu
Tiếng con sáo sậu
Gọi cậu, gọi cô
Tiếng con cồ cồ
Gọi cô, gọi chú
Tiếng con tu hú
Gọi chú, gọi dì
Mau mau tỉnh dậy
Mà đi ra đồng

Mất đó
Trời mưa trời gió
Vác Đó đi đơm
Chạy về ăn cơm
Trở ra mất Đó
Con Ma trong xó
Lấy Đó của tui

Bớ làng xóm ui
Giúp tui kiếm Đó!!!

Mầy đầy giỏ cá
Tao đầy giỏ tôm
Mầy đi bắt giới
Tao đi bắt chuột

Mày ơi tao đố hỏi mầy:
Cái gì thì cay,
Cái gì thì nồng
Cái gì dưới sông
Cái gì trên đồng
Cái gì trên non
Cái gì nhiều con
Cái gì thì son
Cái gì thì tròn
Vừa bằng bàn tay
Cái gì thì dày
Cái gì thì mỏng
Cái gì no lòng
Cái gì sống lâu
Cái gì đội đầu
Cái gì đựng trầu
Cái gì cầm tay

Mày ơi tao giảng mầy hay
Trầu nào không cay
Vôi nay thì nồng

Thuyền bè dưới sông
Thóc lúa trên đồng
Hươu vượn trên non
Gà mái nhiều con
Cái chỉ thì son
Cái gương thì tròn
Vừa bằng bàn tay
Cây lụa thì dày
Cái vải thì mỏng
Cơm ăn no lòng
Bà già sống lâu
Cái nón đội đầu
Cái đây đựng trầu
Cái quạt cầm tay

Mày tát chuôm tao,
Tao tát chuôm mày
Mày đẩy rổ cá
Tao đẩy rổ tôm
Mày đi chợ cầu nôm
Tao đi chợ cầu Dền
Mày bán cửa đền
Tao bán cửa vua
Mày làm mắm chua
Tao làm mắm thính
Mày con ông Chính
Tao con ông Xã
Mày là cái cả

Tao là thằng hai
Mày đội bồ đài
Tao đội nón méo
Mày cầm cái kéo
Tao cầm con dao
Mày làm sao
Tao làm vậy
Mày đi buôn cây
Tao đi buôn hồng
Mày đi lấy chồng
Tao đi lấy vợ
Mày lên kẻ chợ
Tao về nhà quê

Me hành me hẹ
Ai đẻ ra me?
Me như bông như hoa
Me như cà độc dược
Me như lược chải đầu
Me như con gái nhà giàu
Me ăn no ngủ kỹ
(Me ơi)
Nghe tiếng tao kêu
Thì chụm chân mà hót
Thì tót cho nhanh
Me ơi! Me ơi.

Mế ơi, là con bò mế
Mế, mế, mế, mế
mế hương, mế hoa
Mế cà, mế rợ
Mế ở ba mùa
Ai mua không bán
Ai hoạn không cho
Cắt cỏ ăn no
Kéo cày đỡ mẹ
Việc nặng việc nhẹ
Mẹ đỡ cho cho con
Gánh cỏ nào ngon
Con để phần mẹ
Mế ơi là mế
Mế, mế, mế, mế...

Mèo nằm cho chuột đến vồ
Hổ nằm ngoan ngoãn cho bò liếm lông
Trời mưa cho nước phun rồng
Cho bấc chìm xuống, bềnh bồng gỗ lim.

Mèo tha miếng thịt toan đòi
Hùm vồ con lợn mắt coi trừng trừng.

Mít mật, mít dai
Là hai thứ mít
Vào làng xin thịt
Ra chợ xin xôi.

Mỏ gà thời tròn
Mỏ vịt thời dẹt
Vịt kêu cạc cạc
Gà gáy te te
Ai thức thời nghe
Ai ngủ thời chớ.

Một tay đẹp
Hai tay đẹp
Ba tay đẹp
Tay dệt vải
Tay vãi rau
Tay buông câu
Tay chặt củi
Tay đắp núi
Tay đào sông
Tay cạo lông
Tay mổ lợn
Tay bắt vượn
Tay bắt voi
Tay bẻ roi
Tay đánh hổ...

Một con cua, đua vô hang
Hai cái càng và tám cái que (ngoe)
Hai con cua, đua vô hang
Bốn cái càng, mười sáu cái que (ngoe)

Một mụ già, mười ba mụ trẻ
Nặn tai, nặn mắt
Vẽ mặt, vẽ mày
Dạy khóc, dạy cười
Dạy ăn, dạy bú
Dạy lẫy, dạy bò
giữ thóp đầu cho trẻ
Cùng mụ ăn cữ
Bà nào khôn khéo dạy con trẻ sởn sơ sởn sác
Bà nào vụng dại, xuống biển ăn tôm he cá mực.

Mồng một lưỡi trai
Mồng hai là lúa
Mồng ba câu liêm
Mồng bốn lưỡi liềm
Mồng năm liềm giật
Mồng sáu thật trăng
Mười rằm trăng náu
Mười sáu trăng treo
Mười bảy sảy giường chiếu
Mười tám giấm trấu
Mười chín đụn địn
Hai mươi giấc tốt
Hăm mốt nửa đêm
Hăm hai bằng tay
Hăm ba bằng đầu
Hăm bốn ở đâu
Hăm lăm ở đó

Hăm sáu đã vậy
Hăm bảy làm sao
Hăm tám thế nào
Hăm chín thế ấy
Ba mươi không trăng.

Mồng một lưỡi trai
Mồng hai lá lúa
Mồng ba câu liêm
Mồng bốn lưỡi liềm
Mồng năm liềm giật
Mồng sáu thật trăng
Mười rằm trăng náu
Mười sáu trăng treo
Mười bảy sảy giường chiếu
Mười tám nằm bếp trấu
Mười chín nín niêu xôi
Hai mươi tuốt rốt
Hai mốt nửa đêm
Hăm hai đeo hoa
Hăm ba gà gáy
Hăm bốn ở đâu
Hăm lăm ở đấy
Hăm sáu đã vậy
Hăm bảy làm sao
Hăm tám thế nào
Hăm chín thế ấy
Ba mươi không thấy
Mặt mày trăng đâu.

Một con vịt xoè ra hai cái cánh!
Nó kêu rằng: cạp! cạp! cạp!...
Gặp hồ nước, nó bì bà bì bõm!
Lúc lên bờ vẫy cái cánh cho khô...!
Chú vịt con đi chơi không hỏi mẹ
Mải chơi quá, tối cũng không về nhà!...
Mẹ ngác ngơ? Bà ngác ngơ?
Ôi chú thật là hư!

Mời bạn lại đây
Tay nắm chặt tay
Đứng thành vòng rộng
Chuột luồn lỗ nhỏ
Chạy thẳng chạy mau
Mèo đuổi theo sau
Chuột cố chạy mau
Trốn đâu cho thoát
Thế rồi chú chuột
Lại sắm vai mèo
Co cẳng chạy theo
Chú mèo hóa chuột

Mùa Xuân dung dăng, dung dẻ...
Dẫn trẻ đi chơi
Mùa Xuân đến rồi!
Ánh Xuân tươi sáng
Đám mây bông trắng
Nổi giữa trời xanh

Gió đưa bồng bềnh
Cao vời lồng lộng!...
Vườn thênh thang rộng
Cỏ non xanh rờn
Hây hẩy gió về
Hoa đào tươi thắm
Vườn Xuân đầm ấm
Ríu rít chim ca!...

Mười ngón tay
Ngón đi cày
Ngón tát nước
Ngón cầm lược
Ngón chải đầu
Ngón đi trâu
Ngón đi cấy
Ngón cầm bay
Ngón đánh cờ
Ngón chèo đò
Ngón dò biển
Tôi ngồi đếm
Mười ngón tay!

Mướn ông thợ mộc
Đủ đục, đủ chàng
Mần một cái thang
Ba mươi sáu tấc
Bắc từ dưới đất

Lên hỏi ông trời
Trời cao hơn trán
Nước sáng hơn đèn
Kèn kêu hơn quyển (sáo)
Biển rộng hơn sông...
Gió đưa gió đẩy
Về rẩy ăn còng
Về sông ăn cá
Về đồng ăn cua...
Đứa mô lên
đứa mô sang bên
đứa mô đứng giữa
để mà chữa
Lại lá me
để mà che
Là rau muống...

No lòng phỉ dạ con cá cưm
Không ướp mà thơm là con cá ngát
Liệng bay thấm thoát là con cá chim
Hụt cẳng chết chìm là con cá đuối
Lớn năm, nhiều tuổi là cá bạc đầu
Đủ chữ xướng câu là con cá đối
Nở mai, tàn tối là cá vá hai
Trắng muốt bẹo da là cá út thịt
Dài lưng hẹp kích là cá lòng tong
Ốm yếu hình dong là con cá nhái
Thiệt như lời vái là con cá linh...

Nu na nu nống
Cái bống nằm trong
Cái ong nằm ngoài
Củ khoai chấm mật
Phật ngồi phật khóc
Con cóc nhảy ra
Con gà ú ụ

Nhà mụ thổi xôi
Nhà tôi nấu chè
Tay xòe chân rụt.

Nu na nu nống
Đánh trống phất cờ
Mở cuộc thi đua
Thi chăn đẹp đẽ
Chân ai sạch sẽ
Gót đỏ hồng hào
Không bẩn tí nào
Được vào đánh trống.

Ngồi buồn nói chuyện láo thiên
Hồi tôi còn nhỏ rủ đi khiêng ông trời
Ra đồng thấy muỗi đập giơi
Bò hung đám giỗ đi mời ông voi
Nhà tôi có một củ khoai
Cắt năm thúng lớn hẳn hòi vẫn dư
Nhà tui có bụi khoai từ
Bới lên một củ lăn hư cả vườn
Tôi vừa câu được con lươn
Lấy thịt quết chả, lấy xương đẽo chày
Nhà tôi có chiếc giàn xay
Đầu cong bịt bạc đầu ngay bịt vàng
Nhà tôi có một cái ang
Đổ lúa bảy làng thêm nước nước còn lưng
Nhà tôi có một bụi gừng

Bới lên một củ ước chừng đòn xeo
Nhà tôi có một con mèo
Bữa mô thèm thịt lên đèo bắt nai
Nhà tôi có một cái chai
Đổ tám thùng mắm thêm hai thùng dầu
Ông già tôi có bộ râu
Bứt đi một sợi đem câu cá chình
Nói ra sợ chị em khinh
Thiên hạ nói láo chớ mình chi tôi.

Ngỗng ta không chịu học
Lại khoe biết chữ rồi
Khi bị đưa sách ngược
Ngỗng cứ tưởng là xuôi
Cứ giả vờ đọc nhẩm
Làm vịt con tức cười!
Vịt con khuyên một hồi
Ngỗng ngỗng ơi học! Học!...
Ngỗng ngỗng ơi! Học thôi!

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè nói ngược
Ngựa đua dưới nước
Tàu chạy lên bờ
Lên núi đặt lờ
Xuống sông đốn củi...

Nghe vẻ nghe ve,
Nghe vè Quản Rớt
Mặt tuồng ăn ớt
Làm bộ hơi lanh
Nghe hơi tiêu hành
Lò mò đi tới.
Làm tuồng khách quới
Mà chẳng ai ưa
Uống rượu say sưa
Tiền không nhứt điếu.
Bây giờ mới hiểu
Là đứa bãi buôi
Làm chức lôi thôi
Là Hương Quản Rớt

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè trái cây
Dây ở trên mây
Là trái đậu rồng
Có vợ có chồng
Là trái đu đủ
Chặt ra nhiều mủ
Là trái mít ướt[1]
Hình tựa gà xước[2]
Vốn thiệt trái thơm[3]

[1] *Mít mật*
[2] *Gà cánh tiên*
[3] *Quả dứa*

Cái đầu chơm bơm
Thiệt là bắp nấu
Hình thù xâu xấu
Trái cà đái dê
Ngứa mà gãi mê
Là trái mắt mèo
Khoanh tay lo nghèo
Là trái bần ổi
Sông sâu chẳng lội
Là trái mãng cầu
Chẳng thấy nàng đâu,
Thật là trái cách
Trong ruột ọc ạch
Vốn thiệt dừa xiêm
Hễ chín thâm kim
Chuối già chuối sứ
Tùng tam tụ tứ
Là trái dưa gang
Vốn ở miền Nam
Là trái bí rợ[1]
Mẹ sai đi chợ
Vốn thiệt trái dâu
Ở những ao sâu
Là trái bông súng
Chẳng nên lễ cúng
Vốn thiệt trái sung

[1] *Bí ngô.*

Nhỏ mà cay lung
Thiệt là ớt hiểm
Đánh túc cầu liễm,
Vốn thiệt trái me
Nắng mà chẳng che
Là trái rau mát
Rủ nhau chà xát
Vốn thiệt trái chanh
Nhỏ mà làm anh
Trái đào lộn hột
Ăn mà chẳng lột
Vốn thiệt trái tiêu
Thổi nghe ú liêu
Là trái cóc kèn
Rủ nhau đi rèn
Là trái đậu rựa
Đua nhau chọn lựa
Là trái dành dành
Cam ngọt, cam sành,
Chuối già, chuối sứ
Nhưng chi lịch sự
Bằng táo với hồng
Những gái chưa chồng
Muốn ăn mua lấy.

Nhà tôi có một cây cau
Nó cao bằng bốn, bằng năm đầu người
Lá thì dài rộng thảnh thơi
Thân thì mạnh mẽ một nơi vững vàng
Trải bao hạ lại thu sang
Mà cau vẫn đứng nghênh ngang giữa trời
Một chiều tôi lại gốc chơi
Thấy đôi chim sẻ đậu rồi lại bay
Vội vàng tôi lánh núp ngay
Chim kia đã đậu ngọn cây chuyện trò
Vợ chồng tiếng nhỏ tiếng to
Ở đây làm tổ chẳng lo ngại gì

No lòng phỉ dạ
Là con cá cơm
Không ướp mà thơm
Là con cá ngát
Liệng bay thoăn thoắt
Là con cá chim
Hụt cẳng chết chìm
Là con cá đuối
Nhiều năm, nhiều tuổi
Là cá bạc đầu
Đủ chữ, đủ câu
Là con cá đối
Nở mai, tàn tối
Là con cá hoa (cá cảnh)

Trắng muốt làn da
Là cá út thịt
Dài lưng, hẹp nách
Là cá lòng tong
Ôm yếu hình dung
Là con cá nhái

Nựng nựng nà nà
Con đi với bà
Chóng ngoan chóng lớn
Chóng lớn đi cày
Lấy đầy bát cơm
Lấy rơm đun bếp
Lớn đi xúc tép
Cho bà bát canh
Lớn đi trồng chanh
Cho bà bát dấm
Lớn con đi tắm
đỡ phải phiền bà
Nựng nựng nà na.

Nghé ạ... nghé ơ!
Nghé như ổi chín
Như mây chín chùm
Như chum đựng nước
Như lược chảy đầu
Lông trơn như dầu
Chân trước chân sau

Đủng đa đủng đỉnh
Má đầy núng nính
Nghé đẹp, nghé yêu...

Nghé bẩu nghé bạn
Trâu cày ruộng cạn
Mẹ cày ruộng sâu
Lúa tốt bằng đầu
Cò bay thẳng cánh
Một sao năm gánh
Một mẫu năm trăm
Một bông lúa chằm
Một trăm hạt thóc
Hạt bằng đấu bảy
Hạt bằng đấu ba
Hạt bằng trứng gà
Hạt bằng trứng vịt
Hạt bằng trái mít
Hạt bằng bình vôi
Hạt nào vỡ đôi
Bằng nồi gánh nước
Nghé ơi...

Nghé bông hay là nghé hoa
Như gà mới nở
Ai nỡ mắng mày
Thấy mạ thấy lúa
Thì quay đầu ra

Thấy năn, thấy cỏ
Thì sà đâu vô
Chủ bắt thì cho
Khách bắt thì chạy
Nghe lời tao dạy
Mới nên thân mày
Nghé ơ...

Nam mô bồ tát
Chẻ lạt đứt tay
Đi cày trâu húc
Đi xúc phải cọc
Đi học thầy đánh
Đi gánh đau vai
Nằm dài chết đói

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè cái hoa
Tháng ba nắng lắm
Nước biển mặn mòi
Vác mai đi xoi
Là bông hoa giếng
Hay bay hay liệng
Là hoa chim chim
Xuống nước mà chìm
Là hoa bông đá
Bầu bạn cùng cá
Là đá san hô

Hỏi Hán sang Hồ
Là nàng hoa sứ
Gìn lòng nắm giữ
Là hoa từ bi
Ăn ở theo thì
Là hoa bần ngọt
Thương ai chua xót
Là hoa sầu đâu
Có sống không cầu
Là hoa nàng cách (cách trở)
Đi mà đụng vách
Là hoa mù u
Cạo đầu đi tu
Là hoa bông bụt
Khói lên nghi ngút
Là hoa hắc hương
Nước chảy dầm đường
Là hoa mười tướt
Rủ nhau đi cưới
Là hoa bông dâu (cưới dâu)
Nước chảy rạch sâu
Là hoa muống biển
Rủ nhau đi kiện
Là hoa mít nài (nài nỉ)
Gái mà theo trai
Là hoa phát nhũ
Đêm nằm không ngủ
Là hoa nở ngày

Bám chẳng lìa cây
Là hoa bông cúc
Nhập giang tùy khúc
Là hoa bông chìu
Ở mà lo nghèo
Là hoa đu đủ
Đi theo cậu thủ (người đứng đầu)
Là hoa mần quân
Đánh bạc cố quần
Là bông hoa ngỗ (ngỗ nghịch)
Ngồi mà choán chỗ
Là hoa dành dành (giành giật)
Giận chẳng đua tranh
Là hoa bông ngãi
Bắt đi tha lại
Là hoa phù dung
Ăn ở theo đường
Là bông hoa thị (phố thị)
Theo mẹ bán bí
Là hoa thanh hao

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè cờ bạc
Đầu hôm xao xác
Bác hốt như tiên
Đêm khuya hết tiền
Bạc như chim cú
Cái đầu sù sụ

Con mắt trỏm lơ
Hình đi phất phơ
Như con chó đói
Dạo xóm dạo làng
Quần rách lang thang
Lấy tay mà túm...

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè các rau
Thứ ở hỗn hào
Là rau ngành ngạnh
Trong lòng, không tránh
Vốn thiệt tâm lang
Đất rộng bò ngang
Là rau muống biển
Quan đòi thấy kiện
Bình bát nấu canh
Ăn hơi tanh tanh
Là rau diếp (dấp) cá
Không ba có má
Rau má mọc bờ
Thò tay sợ dơ
Nó là rau nhớt
Ăn cay như ớt
Vốn thiệt rau răm
Sống trước ngàn năm
Là rau vạn thọ
Tay hay sợ vỡ

Vốn thiệt rau co
Làng bắt chẳng cho
Thiệt là rau húng
Lên chùa mà cúng
Vốn thiệt hành hương.
Giục giã buông cương
Là rau mã đề.

Nghe vẻ nghe ve
Nghe vè chim chóc
Hay mọi hay móc
Vốn thiệt con dơi
Thấy nắng mà phơi
Là con diệc mốc
Lặn theo mấy gốc
Là chim thằng chài
Lông lá thật dài
Là con chim phướn
Rành cả bốn hướng
Là chim bồ câu
Giống lặn thật sâu
Là con cồng cộn
Ăn táp sồng sộc
Là con chim heo
Ham đậu cheo leo
Là chim lá rụng
Căm đầu muốn thụng
Là chim thầy bói

Hay ăn hay nói
Ấy thật chim quyên
Vừa đứng vừa biên
Là chim học trò.
Rủ nhau đi mò
Là con chim ốc
Gõ mõ cộc lốc
Là chim thầy chùa
Tụng kinh bốn mùa
Là chim bìm bịp
Chạy theo không kịp
Là chim hít cô
Bắt mẹ xẻ khô
Là chim điển điển
Không ai ngoài biển
Là con le le...

Nước lớn thả vô
Là con chàng bè
Mượn thợ đóng ghe
Là con khoang cổ
Trên đầu có lỗ
Là con chim công
Lòng trắng như bông
Là con bạch hạc

Nghe vẻ nghe ve
Vè các thứ bánh

Tròn như mặt trăng
Đó là bánh xèo
Có cưới có cheo
Đó là bánh hỏi
Đi không đặng giỏi
Ấy là bánh bò
Ăn không đặng no
Nó là bánh ít
Giống nhau như hịt
Chính thức bánh in
Mắc cỡ không nhìn
Là bánh khổ qua
Nấu nếp căng ra
Là bánh xôi nước (trôi nước)
Biết đi biết bước
Đó là bánh chưng
Có núm trên lưng
Lá bánh nhũ đệ
Mật đường mà chế
Là bánh đa trời
Để đĩa có ngời
Bánh trong, bánh lọc
Giống như dễ mọc
Chỉ là bánh gừng
Lạt cột trên lưng
Là cái bánh tét
Bốn cẳng nó quét
Đó là bánh qui (qui là con rùa)

Hay kiêng hay vì
Là bánh xôi vị (dị)
Bỏ nó trong bị
Đó là bánh bao
Lóng lánh như sao
Là bánh bột báng
Tròn như viên đạn
Đúng là bánh cam
Ăn ở chơm bơm
Thiệt là bánh ổ
Tròn như lỗ dỗ
Là cái bánh căng
Cải mình có rằn
Là bánh da lợn
Trông thấy lợn cợn
Đó là chè khoai
Ăn vào ngứa hòai
Đúng là bánh dứa
Lấy trai có chửa
Là cái bánh bầu
Xe nhợ mà câu
Thiệt là bánh chỉ
Muốn ăn cho kỹ
Thì ních tàu thung
Thiêng hạ chẳng ưng
Là cái bánh còng
Xe nhợ mà vòng
Đó là bánh nghệ

Giã ra mà chế
Thiệt là xu xoa
Tưởng nhớ ông bà
Thì ra bánh cúng
Hấp ra có núm
Đó là bánh trần
Phơi để ngòai sân
Là liếp bánh tráng
Hai mùa sáu tháng
Là bánh trung thu
Đi lọng đi dù
Đó là xôi rượu

Nghe vẻ nghe ve
Vè các lòai cá
Cá kình, cá ngạc
Cá nác, cá dưa
Cá voi, cá ngựa
Cá rựa, cá đao
út sào, bánh lái
Lang hải, cá sơn
Lờn bơn, thác lác
Cá ngác, day tho
Cá rô, cá sặt
Cá sác, cá tra
Mồng gà, giảo áo
Cá cháo, cá cơm
Cám mờn, cá mởn

Sặc bướm, chốt hoa
Cá sà, cá mập
Cá tấp, cá sòng
Cá hồng, chim điệp
Cá ép, cá hoa
Bống dừa, bống kệ
Cá bẹ, học trò
Cá vồ, cá đục
Cá nục, lù đù
Cá thu, trèn lá
Bạc má, bác đầu
Lưỡi trâu, hồng chó
Lò cò, lành canh
Chìm sanh, cá liếc
Cá giếc, cá mè
Cá trê, cá lóc
Cá nóc, thòi lòi
Chìa vôi, cơm lạt
Bống cá, bống kèo
Chim heo, cá chéc
Cá éc, cá chồn
Cá duồng, cá chẽm
Vồ dém, sặc rằn
Mòi đừng, bống hú
Trà mú, trà vinh
Cá kình, cá gộc
Cá cốc, cá chày
Cá dầy, cá đuối

Cá đối, cá kìm
Cá chim, bông vược
Cá nược, cá người
Cá buôi, cá cúi
Cá nhái, bã trầu
Cá nâu, cá dảnh
Hủng hình, tơi bời
Cá khoai, nóc mít
Cá trích nàng hai
Cá cầy, cá cháy
Cá gáy, cá nhàn
Tra bần, cá nái
Lóc nói, cá hô
Cá ngừ, mang rổ
Cá sủ, cá cam
Cá còm, cá dứa
Cá hó, cá lăng
Cá căn, cá viễn
Rô biển, lốp xơ
Cá bò, chim rắn
Cá phướn, ròng ròng
Trẻn bông trao trảo
Cá sọ, cá nhồng
Lòng tong, mộc tích
úc phịch, trê bầu
Bông lau, bông trắng
Càn trảng, xanh kỳ
Cá he, cá mại

Mặt quỉ, cá linh
Cá chình, ốc gạo
Thủ ảo, cá kè
Cá ve lép mấu
Tứ mẫu, lia thia
Cá bè, trèn mễ
Đuôi ó, bẻ chan
Nóc vàng, cá rói
Cá lỏi, con cù
Rô lờ, trê đấu
Chạch lấu, nhám cào
Tra đầu, cá nhám
Úc núm, cá leo
Cá theo, cá suốt
Cá chuốt, cá phèn
Cá diếng, cá lúc
Cá mực, cá mau
Chim sâu, cá hụt
Sóc sọc, cá lầm
Cá rần, ca thiểu
Nhám quéo, chim gian
Cá ong, cá quỷ
Cá két, thiều nôi
Bông vơi, úc hóac
Cá chạc, cá mòi...

Ông giẳng ông giăng
Xuống chơi với tôi
Có bầu có bạn
Có ván cơm xôi
Có nồi cơm nếp
Có nệp bánh chưng
Có lưng hũ rượu
Có khướu đánh đu
Thằng cu vỗ chài
Bắt trai bỏ giỏ
Cái đỏ ẵm em
Đi xem đánh cá
Có rá vo gạo
Có gáo múc nước
Có lược chải đầu
Có trâu cày ruộng
Có muống thả ao
Ông sao trên trời.

Ông sảo ông sao
Ông vào cửa sổ
Ông ở với tôi
Ông ngồi lên chiếu
Tôi biếu củ khoai
Ông nhai nhóp nhép
Cái tôm cái tép
Ông ghép với rau
Ăn mau chóng lớn
Ông ngồi dậy
Ông về trời.

Ông tiển ông tiên,
Ông có đồng tiền,
Ông giắt mái tai,
Ông cài lưng khố,
Ông ra ngoài phố,
Ông mua miếng trầu,
Ông nhai nhóp nhép.
Ông mua mớ tép
Về ông ăn cơm
Ông mua bó rơm
Để về ông thổi
Ông mua cái chổi
Về ông quét nhà
Ông mua con gà
Về cho ăn thóc

Ông mua con cóc
Về thả gầm giường
Ông mua nén hương
Về ông cúng cụ.

Ô hay! Ô hay! Cái cối xay kìa là cái cối xay!
Mày có hai tay để ta cầm ta quay...!
Ô hay! Ô hay! Cái cối xay kìa là cái cối xay!
Bỏ lúa vô quay, lúa sẽ thành gạo ngay!
Ô hay! Ô hay! Cái cối xay kìa là cái cối xay!
Nào sắn, ngô, khoai, cối xay thành bột ngay!
Nhớ ơn người trồng cây!.
Ô hay! Ô hay! Cái bánh đây kìa là cái bánh đây!
Nhờ có em xay mới có bột thật ngon!
Bánh em làm đẹp không?

Ông trăng xuống chơi cây cau,
Thì cau sẽ cho mo.
Ông trăng xuống chơi học trò,
Thì học trò cho bút.
Ông trăng xuống chơi ông bụt,
Thì ông bụt cho chùa,
Ông trăng xuống chơi nhà vua,
Thì nhà vua cho lính...

Ông trăng xuống chơi đền thánh,
Thì cụ chánh cho mõ
Ông trăng xuống chơi nồi chõ,
Thì nồi chõ cho vung,
Ông trăng xuống chơi cành sung,
Thì cành sung cho nhựa
Ông trăng xuống chơi con ngựa,
Thì con ngựa cho tàu.
Ông trăng xuống chơi cần câu,
Thì cần câu cho lưỡi....
Ông trăng xuống chơi cây bưởi
Thì cây bưởi cho hoa,
Ông trăng xuống chơi vườn cà,
Thì vườn cà cho trái
Ông trăng xuống chơi gái đẹp,
Thì gái đẹp cho chồng
Ông trăng xuống chơi đàn ông,
Thì đàn ông cho vợ....
Ông trăng trả vợ đàn ông,
Trả chồng cô gái
Trả trái cây cà,
Trả hoa cây bưởi,
Trả lưỡi cần câu,
Trả tàu con ngựa,
Trả nhựa cây sung,
Trả vung nồi chõ
Trả mõ ông chánh,
Trả lính nhà vua,

Trả chùa ông bụt,
Trả bút học trò....
Trả mo cây cau....

Ông Nỉnh! ông Ninh!
Ông ra đầu đình
Ông gặp ông Nang!
Ông Nảng! ông Nang,
Ông ra đầu làng,
Ông gặp ông Ninh!
Ninh Nang đầu làng,
Nang Ninh đầu đình!...

Ông Sấm, ông Sét
Ông Sấm ông Sét ơi!
Ông hét đùng đùng!
Ông nổ lung tung!
Vỡ vung, vỡ nồi.
Vỡ cả bát đĩa của tôi!
Tôi lôi ông ra đánh
Đánh một roi! Đánh hai roi! Đánh ba roi!...
Ông cút về Trời
Ới! ông Sấm ông Sét ơi! Ông ơi!!!...

Ông sảo ông sao
Ông vào cửa sổ
Ông ở với tôi
Ông ngồi lên chiếu

Tôi biếu củ khoai
Ông nhai chóp chép
Cái tôm cái tép
Ông ghép với rau
Ăn mau chóng nậy
Ông ngồi đây...
Ông về Trời...!

Ông già quét nhà
Lượm được đồng điếu
Giắt ở lỗ tai
Để mai đi chợ
Đi mua dây nhợ
Về buộc lồng chim
Đi mua cây kim
Đem về vá áo
Đi mua con sáo
Hót cho vui nhà
Đi mua trái cà
Để dành làm dưa
Đi mua con cua
Đem về làm chả
Đi mua con cá
Kho tiêu chặt đầu
Đi mua miếng trầu
Về nhai nhóp nhép
Đi mua con tép
Đem về nấu canh

Đi mua trái chanh
Đem về vắt nước
Đi mua cây lược
Đem về chải đầu.

Ông giẳng ông giăng ơi
Xuống đây mà chơi với tôi
Có nồi cơm nếp
Có nệp bánh chưng
Có lưng hũ rượu
Có kiệu bán đu
Có cu thuyền chài
Có chai bỏ lọ
Có đỏ bế em
Đi xem đánh cá
Cái lược chải đầu
Con trâu cầy ruộng
Cái muống thả ao
Mày tát ao tao
Tao tát ao mày
Mày đầy giỏ cá
Tao đầy giỏ tôm
Mày đi chợ cầu nôm
Tao đi chợ cầu đền
Mày mở cổng đền
Tao mở cổng vua
Mày làm mắm chua
Tao làm mắm chín

Mày con ông tín
Tao con ông cai
Mày cầm bù đài
Tao cầm bát méo
Mày cầm cái kéo
Tao cầm con dao
Mày làm sao
Tao làm vậy
Mày buôn cây
Tao buôn hồng
Mày lấy chồng
Tao lấy vợ
Mày đi chợ
Tao ở nhà
Mày buôn gà
Tao buôn vịt...

Quặc quặc quạc quạc
Con vịt con vạt
Có thương em tao
Thì lội xuống ao
Bắt ba con ốc
Thì lội xuống rộc
Bắt năm con rô
Thì lội xuống hồ
Bắt mười con giếc.

Qua cầu
Hầu thẻ
Nẻ bạn
Sang ngón
chọn tay
Ngày giờ
- Giờ chi?

- Giờ thẻ
À mi
Chị tao
Rủ nhau
Qua cầu
Té xuống ao
Nhảo xuống vũng
Nghe đánh tủm
Túm cái thẻ
Nẻ cái thủm
Sang tay này! Chuyền tay kia...

Rềnh rềnh ràng ràng
Ba gang chiếu trải
Xích lại cho gần
Một người hai chân
Hai người bốn chân
Ba người sáu chân
Bốn người tám chân
Chân gầy chân béo
Dệt vải cho bà
Vải hoa vải trắng
Đến mai trời nắng
Đem vải ra phơi
Đến mốt đẹp trời
Đem ra may áo
Rềnh rềnh ràng ràng

Ru hồ ru hột
Cơm sốt, cá nhảy lờn bơn
Cá sơn, cá liệt
Cá giếc, cá tràu
Ăn cau bỏ vú (núm)
Vú già vú non
Cầm hòn vú chạy
Chạy ra ngoài chợ
Lấy vợ ăn mày
Đẻ con ba tháng mười ngày
Chù huýt chù huy!

Rủ nhau lên núi hái chè
Hai năm ba lá xuống khe ta ngồi
Bắt con ốc lồi
Bắt con ốc lận
Ta vắn đánh chát
Ta hút đánh chút
Ta tót lên bờ
Hái nắm rau râm
Ta chạy lên ngàn
Hái nắm rau mơ.

Rạng ngày mới sáng
Lên quán mua đồ
Tàu ô, cá chép
Tôm tép, cá đao
Trầu cau với thuốc
Mắm ruốc, mắm sò
Thịt bò, thịt sấu
Trái ấu, gân nai
Bột khoai, bột nắm
Nước mắm, tiêu hành
Sâm banh, rượu chát
Cô nhắc, la ve
Cà phê bánh sữa
Đãi anh một bữa
Cho thỏa tâm tình
Mai sau anh rõ lại
Biết mình là con gái khôn

Rậm rà, rậm rịt
Con nghịt[1] chết khô
Con rô chết đứng
Con ruồi cứng vòi
Con voi dài ngà
Con gà dài cựa
Con heo to trôốc (đầu)
Chiếc nôốc (thuyền) hay đi

[1] *Con nghịt: con cuốc*

Gà ri hay gáy
Củ ráy dưới ao
Ngôi sao cõi (trên) trời
Cá bơi ngoài đồng
Tổ ong trong nhà
Cai đà[1] ngoài mương
Chàng cương[2] dưới bàu
Cá trâu trong hang.

Roi ơi, hỡi roi
Nghe lệnh thầy đòi
Chen chân cho lọt
Roi vọt roi rang
Cách đò trở giang
Kêu chàng qua ngước[3]
Đàn ông đi trước
Đàn bà đi sau
Nhắc nhủ cho nhau
Hàng cau hàng trầu
Là hàng mụ tra (già)
Hàng hương hàng hoa
Là hàng Nhật Bổn (Bản)
Nấu cơm lổn xổn
Đi chợ canh trường
Đội nón ba sườn

[1] *Cai đà: Kỳ đà.*
[2] *Cương: Ếnh ương.*
[3] *Ngước: đón, rước.*

Là dân ở Huế
Dắt ngựa ra tế
Là quân chợ Dinh
Đi chơi một mình
Bắt được con trâu
Buổi mai mở cửa
Thả bầu làng Khê
Buổi tối đón về
Một mẹ chín con
Trâu đực đi cấy đi cầy
Trâu cái nuôi để lâu ngày kiếm con

Rì ra rì rà
Đội nhà đi chơi
Gặp khi tối trời
Úp nhà lên ngủ
Khi mặt trời lú (mọc)
Lại thò đầu ra
Rì ra rì rà

Sao hôm lóng lánh
Sao mai lóng lánh
Cuốc đã sang canh
Gà kia gáy rúc
Chích chòe lìa tổ
Trời đã rạng đông

Sáo sậu là cậu sáo đen
Sáo đen là em sáo đá
Sáo đá là má bồ nông
Bồ nông là ông ác là
Ác là là bà tu hú
Tu hú là chú chim ri
Chim ri là dì chim xanh
Chim xanh là anh cò bợ
Cò bợ là vợ thằng Ngô
Thằng Ngô là cô sáo sậu
Sáo sậu là cậu sáo đen
Đánh trống thổi kèn đưa ma sáo sậu

Sau lưng ruộng khoai
Đôi vai ruộng đỗ
Trước lỗ cấy chiêm
Long hổ hai bên
Như liềm quơ lại...

Sắc sắc nhụt nhụt
Ta ở nước lụt
Thầy mới tới đây
Có ai cứu thầy
Khỏi cơn nước lụt

Sắc sắc soi soi
Đầu đội mâm xôi
Tay cầm chén mắm
Vừa đi vừa nhảm
Hết cả mâm xôi.

Se sẻ nó đẻ mái tranh
Tao lấy mảnh sành
Tao lia chết dẫy
Tao quẩy bảy mâm
Biếu làng một mắm
Làng hỏi thịt chi
Tao nói thịt se sẻ nó đẻ mái tranh
Tao lấy mảnh sành...
Sến sến sền sền
Mày lên công chúa
Mày múa tao xem
Đến mai tao may áo đỏ quần đen cho mày

Sớm mai tôi lên núi
Bắt được con công
Đem về cho ông
Ông cho trái thị
Đem về cho chị
Chị cho cá rô
Đem về cho cô
Cô cho bánh ú
Đem về cho chú
Chú cho trái cam
Chú thim rầy lộn với nhau
Thôi tôi trả trái cam cho chú
Tôi trả bánh ú cho cô
Trả cá rô cho chị
Trả trái thị cho ông
Tôi xách con công về rừng.

Ta mang sợi chỉ lên rừng
Mà trói con hổ hổ đừng quấy ta
Ta đem dây chão về nhà
Mà trói con kiến kiến ra đường nào?

Tập tầm vông, tay không tay có?
Tập tầm vó, tay có tay không?
Tay nào không? Tay nào có?
Tay nào có? Tay nào không?....

Tập tầm vông! Tập tầm vông!
Trăng mênh mông, trăng qua nhà bé!
Con chim sẻ, ngồi hát thong dong.
Tập tầm vông!
Em không khóc
Tập mở ra
Ngồi chăm học
Tập tầm vông!
Đêm trăng sáng
Trăng rằm đó...

Ai đem treo
Trên bầu Trời?
Ông Trăng ơi!
Mau xuống đây chơi!...

Tay cầm con dao
Làm sao cho sắc
Để mà dễ cắt
Để mà dễ chặt
Chặt lấy củi cành
Chạy lên rừng xanh
Một mình thui thủi
Chặt một cây củi
Tìm chốn mà ngồi
Ngồi mát thảnh thơi
Kìa một đàn chim
Ở đâu bay đến
Ở đâu bay lại
Một con cắn trái
Con đang tha mồi
Qua lối nọ nó ăn
Cái con hươu kia
Mày đang ăn lộc
Lộc vả lộc sung
Mày trông thấy tớ
Tớ không đuổi mày
Mày qua lối nọ làm chi?

Thả diều

Con chim tu hú bay.
Chim bay liệng trên bầu trời
Chim ơi! chim xuống đây!
Cây đa mong đợi chim về
Chúng mình chơi thả diều cho vui
Diều bay cao cao hơn chuồn chuồn
Mây bay qua núi xa
Mây bay qua đường làng
Mây ơi! Mây xuống đây
Mây bay trên cây tre nhà Chùa
Chúng mình chơi thả diều cho vui
Diều bay cao cao tới ông mặt Trời...!
Hiu hiu cơn gió đưa
Đưa ta bay khắp trên bầu trời
Cánh diều bay thả diều vi vu!...
Mau mau bay theo bầy cò
Cây tre xanh uốn cong!
Cây tre xanh quá thành dù...
Cánh diều bay! Cánh đồng nghiêng nghiêng!
Cây đa nghiêng nghiêng... bầu trời!.....

Tháng bảy ông thị đỏ da
Ông mít chớm chớm, ông đa rụng rời
Ông mít đóng cọc mà phơi
Ông da rụng rời đỏ cả chân tay

Tháng giêng là tháng mưa xuân
Tháng hai mưa bụi dần dần mưa ra
Tháng ba mưa nụ, mưa hoa
Tháng tư hư đất biết là đầu hơn
Tháng năm, tháng sáu mưa cơn
Bước sang tháng bảy rập rờn mưa ngâu

Tháng giêng là gió hây hây
Tháng hai gió mát, trăng bay vào đền
Tháng ba gió đưa nước lên
Tháng tư gió đánh cho mềm ngọn cây
Tháng năm là tiết gió tây
Tháng sáu gió mát cấy cày tính sao
Tháng bảy gió lọt song đào
Tháng tám là tháng tạt vào hôm mai
Tháng chín là tháng gió ngoài
Tháng mười là tháng heo may rải đồng
Tháng một gió về mùa đông
Tháng chạp gió lạnh gió lùng, ai ơi!

Tháng giêng là nắng hơi hơi
Tháng hai là nắng giữa trời nắng ra
Thứ nhất là nắng tháng ba
Tháng tư có nắng nhưng mà nắng non
Tháng năm nắng đẹp nắng giòn
Tháng sáu có nắng bóng tròn về trưa
Tháng bảy là nắng vừa vừa
Tháng tám là nắng tờ ơ thế này

Tháng chín nắng gắt nắng gay
Tháng mười có nắng, nhưng ngày nắng không
Tháng một là nắng mùa đông
Tháng chạp có nắng nhưng không có có gì.

Thằng Cuội ngồi gốc cây đa.
Thò chân xuống giếng được ba đồng tiền
Một đồng mua trống, mua kèn
Một đồng mua mỡ đốt đèn thờ vua
Một đồng mua bó rau khoai
Thái ra cho nhỏ, thờ hai ông bà....

Thằng bờm có cái quạt mo
Phú ông xin đổi ba bò, chín trâu
Bờm rằng: Bờm chẳng lấy trâu
Phú ông xin đổi ao sâu cá mè
Bờm rằng: Bờm chẳng lấy mè
Phú ông xin đổi một bè gỗ lim
Bờm rằng: Bờm chẳng lấy lim
Phú ông xin đổi con chim đổi mồi
Bờm rằng: Bờm chẳng lấy mồi
Phú ông xin đổi nắm xôi, Bờm cười.

Thất tồn tử tôn
Thất là mất.
Tồn là còn.
Tử là con.
Tôn là cháu.

Lục là sáu.
Tam là ba.
Gia là nhà.
Quốc là nước.
Tiền là trước.
Hậu là sau.
Ngưu là trâu.
Mã là ngựa.

Thương con ba ba
Đội nhà đi trốn
Gặp cơn nước cuốn
Trôi tuột ra khơi
Gặp lúc tối trời
Đội nhà đi dạo

Thứ hay lớn tiếng
Tu hú ác là
Nhảy nhót lân la
Chích chòe bìm bịp
Tính hay ăn hiếp
Chim cú, diều hâu
Sang đứng lưng trâu
Sáo hành, sáo nghệ
Ăn không xiết kể
Cồng cộc, chàng bè
Đáp xuống bay lên
Chim nhạn, chim bói (bói cá)
Cái mồng đỏ chói

Cao các, hồng hoàng
Thức suốt canh tàn
Chim heo, cú vọ.

Tịch tịch tang tang
Bắt con kiến càng
Buộc chỉ ngang lưng
Một bên lấy giấy mà bưng
Một bên bôi mỡ nó mừng nó sang

Tiếng kêu rủ rỉ
Là tiếng chim chài
Nói một nói hai
Là con sáo chợ
Rắn rắn rợ rợ
Là con chim công
Đỏ mỏ xanh lông
Là con chịm chả (sả)
Moi dưa, moi quả
Là con quạ già
Tiếng kêu ả.. à
Là con bìm bịp
Vừa đi vừa nhịp
Là con chìa vôi
Làm tổ trên đồi
Là con tú độc
Ban đêm săn chuột
Là con cú mèo
Làm ổ chuồng heo
Là con gà mái.

Tò vò mà nuôi con nhện
Ngày sau nó lớn nó quện nhau đi
Tò vò ngồi khóc tỉ ti
Nhện ơi nhện hỡi mày đi đằng nào

Tôi ở trên trời
Tôi rơi xuống đất
Tưởng rằng tôi mất
Chẳng hoá tôi không
Tôi chảy ra sông
Nuôi loài tôm cá
Qua làng qua xá
Theo máng theo mương
Cho người trồng rau
Thóc vàng chật cót
Cơm trắng đầy nồi
Vậy chớ khinh tôi
Hạt mưa hạt móc

Trăng khoe trăng tỏ hơn đèn!
Sao trăng lại phải chịu luồn đám mây?
Đèn khoe đèn tỏ hơn trăng!
Đèn ra trước gió còn chăng hỡi đèn?...

Trâu ai ăn mạ
Lấy rạ mà thui
Cho tớ một đùi
Tớ khỏi bảo ai

Trâu thì nhảy nhót đi chơi
Chích chòe cày ruộng cho người lúa khoai

Trên đầu có tổ lông công
Gọi tao là ông tao cất xuống cho
Trên đầu có ổ tò vò
Gọi tao là chú học trò tao cất đi cho

Trâu ai ăn mạ,
Lấy rạ mà thui
Cho tớ một đùi
Tớ khỏi bảo ai

Trâu thì nhảy nhót đi chơi
Chích chòe cày ruộng cho người lúa khoai.

Trâu ai ăn mạ
Lấy rạ mà thui
Cho tớ một đùi
Tớ khỏi bảo ai

Trên đầu có tổ lông công
Gọi tao là ông tao cất xuống cho
Trên đầu có ổ tò vò
Gọi tao là chú học trò tao cất đi cho.

Trên trời có Đông, có Tây
Có Nam, có Bắc, có cây Ngô Đồng
Trên trời có cả cầu vòng

Trâu thì nhảy nhót đi chơi
Chích chòe cày ruộng cho người lúa khoai

Trên đầu có tổ lông công
Gọi tao là ông tao cất xuống cho
Trên đầu có ổ tò vò
Gọi tao là chú học trò tao cất đi cho

Trâu ai ăn mạ,
Lấy rạ mà thui
Cho tớ một đùi
Tớ khỏi bảo ai

Trâu thì nhảy nhót đi chơi
Chích chòe cày ruộng cho người lúa khoai.

Trâu ai ăn mạ
Lấy rạ mà thui
Cho tớ một đùi
Tớ khỏi bảo ai

Trên đầu có tổ lông công
Gọi tao là ông tao cất xuống cho
Trên đầu có ổ tò vò
Gọi tao là chú học trò tao cất đi cho.

Trên trời có Đông, có Tây
Có Nam, có Bắc, có cây Ngô Đồng
Trên trời có cả cầu vòng

Có cái mống cụt đầu đông sờ sờ
Trên trời có cả bàn cờ
Có ngục quỉ sứ, có chùa thiên môn
Trên trời có cả mặt trời
Có mưa, có nắng, có người ta mong
Trên trời có vua Thần Nông
Lại có chú cuội ngồi trông trăng già.
Tua rua trên bốn dưới ba
Nhị thập bát tú gọi là thất tinh

Trọc gì? Trọc đầu.
Đầu gì? Đầu tầu.
Tầu Gì? Tầu Hỏa.
Hỏa gì? Hỏa tốc.
Tốc gì? Tốc hành.
Hành gì? Hành củ.
Củ gì? Củ khoai.
Khoai gì? Khoai lang.
Lang gì? Lang trọc.
Trọc gì? Trọc đầu...

Trồng cây dưa
Chừa cây nào
Cây mô cao
Chặt đi bớt
Trái này rớt
Trái này rơi
Cây mống tơi

Đỏ loen loét
Trái măng quẹt..sống lâu!
Trái măng cầu.. chóng chín!
Trái nào chín.. hái đi!...

Trời mưa Trời gió!
Mang vó ra ao
Được con cá nào
Về xào con nấy
Được con cá này
Thì để phần cha
Được con rô bé
Thì để phần mẹ
Được con cá bè
Thì để phần em
Trời mưa, Trời gió!
Mang vó ra ao...

Trời làm hạn hán
Nước biển mặn mòi
Vác móng mà soi
Là hoa bông giếng
Hay bay hay liệng
Là hoa chim chìm
Xuống nước mà chìm
Là hoa bông đá
Làm bạn với cá
Là hoa san hô
Cạo đầu đi tu

Là hoa bông bụt
Khói bay nghi ngút
Là hoa hắc hương
Nước chảy đẩm đường
Là hoa mần tới
Đi ăn đám cưới
Là các hoa dâu
Muốn tắm ao sâu
Là hoa muống biển
Nói bậy đi kiện
Là hoa mít nài
Trèo cao có tài
Là hoa cứt chuột
Cây suông đuồng đuột
Là hoa cứt dê
Đi học bỏ về
Là hoa bông trốn
Ra trái chộn rộn
Là hoa thầu dầu
Khéo uốn lưỡi câu
Là hoa ngành ngạnh
Ăn vụng bị đánh
Là hoa nhọ nồi
khốn khổ thân tôi
Là hoa bồ ngót
Giận ai chua xót
Là hoa trà giang
Quần áo lang thang
La hoa mần giẻ

Không già không trẻ
Là hoa bạc đầu
Thiên hạ tới cầu
Là hoa bông lúa
Hay làm hay múa
Là hoa vòng tay
Cho mượn cho vay
Là hoa cam thảo
Đêm nằm tỏ rõ
Là bông hoa trăng
Không nói không rằng
Là hoa nhĩ điếc
Xanh xanh biêng biếc
Là cái hoa chàm
Đụng chút đã hờn
Là hoa xấu hổ
Vui chơi thong thả
Là cái hoa hè
Ăn nói lè nhè
Là hoa chùm rượu
Rủ nhau bổ củi
Là hoa đầu rìu
Lo xế lo chiều
Là hoa bông cái cái
Rủ nhau làm vải
Là cái hoa bông
Xuống quán ngồi không
Là hoa bông chén
Xuống rừng mè trên

Là hoa vòi voi
Rủ nhau bám nòi
Là hoa bươm bướm
Nhỏ mà khó lượm
là cái hoa mè
Muốn đứng gần xe
Là hoa vạn lý.

Trời mưa, quả dưa vẹo vọ
Con ốc nằm co
Con tôm đánh đáo
Con cò kiếm ăn.

Tùng tùng, tùng...
Đánh ba tiếng trống
Sắp quân cho chỉnh
Phượng hoàng thống lĩnh
Bạch hạc hiệp đồng
Tả chi thì công
Hữu chi thì sếu
Giang cao ngất nghểu
Đi trước tiên phong
Cả mỏ bổ nông
Đi sau tiếp hậu
Sáo đen sáo sậu
Ran giục đôi bên
Chú quạ thông tin
Dóng dả ba quân
Đội lương đi trước

Chú két chú le
Sắm sửa thuyền bè
Cho bọn trẩy thủy
Chim chích chim ri
Bé mọn biết gì
Ở nhà coi sóc
Chú cò chú cốc
Coi sóc các làng
Chèo bẻo mỏ nang
Bầu cho làm huyện
Đêm hôm đi tuần
Phó cho chú vạc
Chú ngỗng nghếch ngác
Như thể đàn bà
Chú vịt, chú gà
Nhắc vống ông già
Trèo lên núi triều
Giặc thấy đã nhiều
Chạy như cun cút...

Tùm nụm, tùm nịu
Tay tí tay tiên
Đồng tiền chiếc đũa
Hột lúa ba bông
Ăn trộm trứng gà
Bù xoa bù xít
Con rắn con rít
Thì ra tay này.

Ù à ù ập
Bắt chập lá tre
Bắt đè lá muống
Bắt cuống lên hoa
Bắt gà mổ thóc
Bắt học học cho thông
Cày đồng cho sớm
Nuôi lợn cho chăm
Nuôi tằm cho rỗi
Dệt cửi cho mau
Cái lờ thả cá
Cái ná bắn chim
Cây kim may áo
Cái giáo đi săn
Cái khăn bịt trốc (đầu)
Cái nốc (thuyền) đi buôn.
Cái khuôn bánh đúc
Cái chén múc chè
Cái ve rót rượu

Úp lá khoai
Mười hai chong chóng
Đứa mặc áo trắng
Đứa mặc áo đen
Đứa xách lồng đèn
Đứa cầm ống thụt
Thụt ra, thụt vô
Thụt nhằm bụi chuối
Thúi ỉnh chình mủ

Vào rừng xem vượn hái hoa
Xem voi đi guốc, xem gà nhuộm răng
Xuống sông xem cá đầu roi
Xem tôm quần thảo, xem trai giở mình...

Vè vẻ vè ve
Cắm vè cắm lối
Xắn quần mà lội
Lội núi cheo leo
Chống gậy mà trèo
Trèo sông trèo bể
Tôi ngồi tôi kể
Cái vè của tôi
Cứng như xôi
Mềm như đá
Thơm như cú
Tanh như hương
Tối như gương
Sáng như mực
Mùa đông nóng nực
Mùa hè rét run.

Ve vẻ vè ve
Nghe vè thằng Bợm
Nấu cơm chưa chín
Đi tắm biển Đông
Đạp phải xương rồng
Chặt ra chín khúc
Gặp mụ bán ốc
Máu chảy đỏ ngầu
Gặp mụ bán dầu
Dầu thơm bông lý
Gặp mụ bán bí
Bí chẻ hai gianh (khoanh)
Gặp mụ bán chanh
Chanh chua như dấm
Gặp mụ bán nấm
Trọc óc trọc tai
Gặp mụ bán khoai
Khoai lưng nghẹo cổ
Gặp mụ bán rổ
Rổ sưa rết rết
Gặp mụ bán ếch
Ếch nhảy xom xom
Gặp mụ bán dom
Dom đỏ lòi lói
Gặp mụ bán mói (muối)
Muốn mặn như trường (thường?)
Gặp mụ bán hương
Hương thơm phưng phức

Gặp mụ bán mứt
Mứt đen thùi thui
Gặp mụ bán chui
Chui nhọn veo vẻo
Gặp mụ bán kẹo
Kẹo dẻo như da
Gặp mụ bán ca (gà)?
Ca kêu cút kít? (chít chít?)
Gặp mụ bán mít
Mít toàn cả xơ
Gặp mụ bán tơ,
Tơ vò một nắm

Vẻ vè vè ve
Nghe vè nói ngược
Con chim mần tổ dưới nước
Con cá mần tổ trên cây
Thằng chết dắt trâu đi cầy
Thằng sống chôn mày dưới lỗ
Thuyền ông đi bộ
Ngựa lội dưới sông
Một bầy cá nhám lên đồng kiếm ăn.

Ve vẻ vè ve
Cái vè nói ngược
Vườn rộng thì thả rau rong
Ao sâu vãi cải lấy ngồng làm dưa
Một đàn bò tắm đến trưa,

Để đàn con vịt đi bừa ruộng nương
Cục xôi nuốt trẻ lên mười
Con gà, nậm rượu nuốt người lao đao
Lươn nằm cho trúm bò vào
Một đàn cào cào đuổi bắt cá rô
Thóc giống cắn chuột trong bồ
Một trăm lá mạ đổ vồ con trâu
Chim chích cắn cổ diều hâu
Gà con tha quạ biết đâu mà tìm
Bong bóng thì chìm
Gỗ lim thì nổi
Đào ao bằng chổi
Quyết nhà bằng mai
Bánh đa thì dai
Bún kia thật cứng
Các cụ dung dẻ đi chơi
Để cho con trẻ lại ngồi đấm lưng
Ta mang sợi chỉ lên rừng
Để trói con hổ, hổ đừng quấy ta
Ta mang dây chão về nhà
Ta trói con kiến, kiến ra đằng nào
Con bò đậu đỉnh cây tre
Để chú chích choè đi bừa ruộng nương
Voi kia nằm ở gầm giường
Cóc đi đánh giặc bốn phương nhọc nhằn

Vè vẻ vè ve
Là vè con kiến

Kiến càng kiến kệ
Kiến mệ kiến cha
Kiến ở trong nhà
Là con kiến đất
Kiến leo bộng mật
Là con kiến hôi
Kiến leo miệng nồi
Là con kiến lửa
Kiến bay lả xả
Là con kiến xanh
Con ở bụi chanh
Con ở bụi mía
Con ở bụi khế
Con ở bụi khoai
Lẳng lặng lắng tai
Bò ra cho chóng
Con ở trong thoảng
Con ở trong hang
Con mở ràng ràng
Mần tổ ngòai bụi
Về nằm lúc túi (tối)
Đến đầu năm canh
Đồng thanh đồng thanh
Chúng choa (mình) bạn kiến.

Vè vẻ vè ve
Ta vè con cá
Cứu trong thiên hạ

Là con cá voi
Đi ngược về xuôi
Là con cá đuối
Cá hay nói thuội[1]
Là cá hồng leo
Cá hay chạy theo
Là cá hồng chó
Cá chi to trọ[2]
Là con cá chai
Bất thuận bất hòa
Là con cá trặc
Cá biết làm giặc
Là con cá cờ
Cá biết làm thơ
Là con cá mực
Con cá không đực
Là con cá mái
Ngồi khoanh tay lại
Là cá hồng đầu
Cá ở vực sâu
Là con cá vược
Cá không bắt được
Là con cá tràng
Cá không biết đàng
Là con cá lạc
Một bầy cá bạc

(1) *Thuội: nói theo.*
(2) *Trọ: đầu*

Một bầy cá xanh
Có lưỡi không đanh
Là con cá móm
Cá với làng xóm
Là con cá ông
Tức giận lung tung
Là con cá ghẻ
Ai kiêng ai dè
Là cá long hội [1]
Bạo lăn bạo lội
Con cá trâu đô[2]
Ăn nói hồ đồ
Là cá óc nóc[3]
Nhiều xương nhiều xóc
Là con cá bò
Cái ăn cái kho
Là con cá bống
Lôn chộn lộn chạng
Là con cá sơn
Khéo bào khéo chọn
Là con cá phèn
Cá chi có đàn
Là con cá buôi
Cá chi chạy xuôi
Là con cá lúi
Cá chi bạo đụi

[1] *Long hội: nói lái của lội họng (cá nhiều xương nhỏ mà cứng)*
[2] *Cá trâu, cá lóc, cá quả (theo cách gọi từng miền Nam, Trung, Bắc)*
[3] *Cá nóc: loại cá độc (khi làm cá bể mật - ăn vào có thể chết)*

Ấy cá lười cầy
Quyết góp lại đây
Để mình kể cá
Ngó xuống dưới phá
Có con cá thu
Ngó xuống dưới xu (sâu)
Có con cá ngừ
Ngó vô trong lừ
Có con cá sao
Ngó xuống dưới ao
Có con cá hẻn.

Ve vẻ vè ve
Cái vè nói ngược
Non cao đầy nước
Đáy biển đầy cây
Dưới đất lắm mây
Trên trời lắm cỏ
Người thì có mỏ
Chim thì có mồm
Thẳng như lưng tôm
Cong như cán cuốc
Thơm nhất là ruốc
Hôi nhất là hương
Đặc như ống bương
Rỗng như ruột gỗ
Chó thì hay mổ
Gà hay liếm la

Xù xì quả cà
Trơn như quả mít
Meo meo là vịt
Quạc quạc là mèo
Trâu thì hay trèo
Sóc thì lội nước
Rắn thì hay bước
Voi thì hay bò
Ngắn như cổ cò
Dài như cổ vịt
Đỏ như quả quýt
Vàng như quả hồng
Cao lồng ngồng như chim tu hú
Lùn lụ khụ như chim bồ nông
Gà cồ hay ủi heo nái hay bươi
Nước kém ba mươi mồng mười nước dậy
Ghe nổi thì đầy ghe khẳm thì chèo
Các chú nhà nghèo cho vay bợ đỡ
Nhà giàu đi xin.

Ve vẻ nghe ve nghe vè con cá
No lòng phỉ dạ là con cá cơm
Chẳng ướp mà thơm là con cá ngát
Lội bơi thoăn thoắt là con cá chim
Hụt cẳng chết chìm là con cá đuối
Nở mai tàn tối là con cá hoa
Xuống nước bệu da con cá úc thịt
Nhỏ ngang hẹp kích con cá lòng tong

Ốm yếu hình dung là con cá nhái
Quả như lời vái là con cá linh.

Vịt chê lúa lép không ăn
Chuột chê nhà trống ra nằm bụi tre.

Vòng vòng cô Nhện vòng vòng!
Vòng vòng cô Nhện vòng quanh!
Kéo tơ mà dệt lưới
Chăm làm và khéo đẹp!
Chăm làm và khéo tay!
Vo ve! Chú muỗi vo ve!
Mắc vào lưới Nhện!...Muỗi nằm rên la!...
Nhện ơi! Nhện thả tôi ra!
Nhện ơi! Nhện bắt tôi chi?
Mi là gian ác!
Mi hại bao người thì chớ hòng ra đây! Hừm!
Cái đồ muỗi ranh!

Vuốt hột nổ
Đổ bánh xèo
Xáo xác vạc kêu
Nồi đồng vung méo
Cái kẻo thợ may
Cái cày làm ruộng
Cái thuổng đắp bờ

Cái lờ thả cá
Cái ná bắn chim[1]
Cái kim may áo
Cái giáo đi săn
Cái khăn bịt trốc[2]
Cái nốc đi buôn[3]
Cái khuôn đúc bánh
Cái chén múc chè
Cái ve múc rượu.
Vịt con đi học
Lạch bạch! Lạch bạch!..
Vịt con đến trường
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt ta học chữ
O tròn, như trứng gà!
A! Học trước quên sau!
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt quên chữ rồi!
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Học nhanh liền nhớ
O tròn, như trứng vịt!
A! Thì thêm cái râu
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt con đến trường
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt ta học chữ

---

[1] *Cái ná: cái nỏ*
[2] *Trốc: đầu*
[3] *Cái nốc: cái thuyền*

I tờ! Móc ngờ...!
Vì ta thấy trong mơ
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt quên chữ rồi!
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Học nhanh mà nhớ
I tờ! Chấm trên đầu
À! Lại thêm nét ngang
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Vịt quên chữ rồi!
Cạp! Cạp! Cạp! Cạp!
Học nhanh liền nhớ
O tròn, như trứng vịt
A! Thi ta nhớ liền!...

Vuốt nổ, vuốt nổ
Tay vỗ vào tay
Nghe rộn ràng thay
Tuê toay, tuê tóa
Ăn trái gãy răng
Ăn măng gãy đũa
Ăn của nhà trời
Ra ngồi xuống đây
Bỏ lúa ai xay
Bỏ mây ai chẻ
Bỏ trẻ ai bồng
Bỏ lồng ai ấp
Mà đập tay vỗ
Vuốt nổ vuốt nổ.

Xỉa cá mè
Đè cá chép
Chân nào đẹp
Đi giao men
Chân nào xấu
Ở nhà làm chó làm mèo
Ai mua men, ra mua
Gâu! Gâu! Gâu!
Meo! Meo! Meo!

Xỉa cá mè
Đè cá chép
Chân nào đẹp
Thì đi buôn men
Chân nào đen
Ở nhà làm chó
Ai mua men?
Mua men gì?

Men vàng
Đem ra ngõ khác
Ai mua men?
Mua men gì?
Men bạc
Men bạc vác ra ngõ này
Một quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Hai quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Ba quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Bốn quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Năm quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Sáu quan bán chăng?
chừng chừng chẳng bán!
Bảy quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Tám quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Chín quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Mười quan bán chăng?
Chừng chừng chẳng bán!
Tôi gởi đòn gánh
Tôi đi ăn cỗ

Đi lấy phần về cho tôi
Nào phần đâu?
Phần tôi để ở gốc đa
Chó ăn mất cả!
Tôi xin đòn gánh
Đòn gánh gì?
Đòn gánh tre!
Làm bè chó ỉa!
Đòn gánh gỗ?
Bổ ra thổi!
Đòn gánh lim?
Chìm xuống ao
Đào chẳng thấy
Lấy chẳng được!
Xin cây mía
Ra vườn mà đẵn.

Xu xoa xu suýt
Bán quít chợ đông
Bán hồng chợ tây
Ba đồng một quả
Mua vậy thì mua

Xúc xắc xúc xẻ
Tiền lẻ bỏ vào
Bỏ được đồng nào
Được thêm đồng ấy

Ống đâu cất đầy
Đến tết chẻ ra
Mua cái áo hoa
Mà khoe với mẹ
Xúc xắc xúc xẻ

Xúc xắc xúc xẻ
Nhà nào còn đèn còn lửa
Mở cửa cho anh em chúng tôi vào!
Bước lên giường cao
Thấy đôi rồng ấp
Bước xuống giường thấp
Thấy đôi rồng chầu
Bước ra đàng sau
Thấy nhà ngói lợp
Voi ông còn buộc
Ngựa ông còn cầm
Ông sống một trăm
Thêm năm tuổi lẻ
Vợ ông sinh đẻ
Những con tốt lành
Những con như tranh
Những con như đối.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA THÔNG TIN
43 Lò Đúc - Hà Nội * ĐT (04) 39722613

Đồng dao Việt Nam

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN VĂN KHƯƠNG
Chịu trách nhiệm bản thảo:
LÊ TIẾN DŨNG

Biên tập: HOÀNG THỊ THIỆU
Bìa:
Sửa bản in: THÙY DƯƠNG

In 1.000 cuốn, khổ 13x20,5, tại Cty TNHH In Bao Bì HN
Giấy phép xuất bản số: 318-2009/CXB/83-28/VHTT
In xong và nộp lưu chiểu Quý II năm 2009

Đồng dao VIỆT NAM

507 21t

NHA SÁCH TÂN VIỆT - *Nâng tầm tri thức*
SỐ 7 ĐINH LỄ - HÀ NỘI; TEL: 043.574 6020 - 043.821 3509; Website: tanvietbooks.com.vn
8 935077 068702